

# Educators' Toolkit on Environmental Education

Project Code: 2021-1-IT02-KA220-  
ADU-000029662



Co-funded by  
the European Union

## Съдържание

Проектът ЕСНО.....	4
Проектен резултат 4 – инструментариум за преподаватели.....	6
Европейски добри практики, фокусиращи се върху контекста на зелено доброволчество.....	8
ЕСНО инструментариум.....	50
Tool 1 – Sustainable Me.....	50
<b>Цели</b> .....	50
<b>Време</b> .....	50
<b>Нужни Материали</b> .....	50
<b>Методология и техники</b> .....	50
<b>Подготовка</b> .....	51
<b>Инструкции и програма на сесията</b> .....	51
<b>Заклучителна дискусия</b> .....	53
<b>Очаквани резултати</b> .....	53
<b>Съвети за фасилитатори/ тренъори/ ментори</b> .....	54
<b>Материали за принтиране</b> .....	54
<b>Допълнителни четива</b> .....	54
Инструмент 2 – Индивидуално управление на отпадъците: проблеми и решения.....	55
<b>Цели</b> .....	55
<b>Време</b> .....	55
<b>Нужни материали</b> .....	55
<b>Методология и техники</b> .....	56
<b>Подготовка</b> .....	57
<b>Инструкции и програма на сесията</b> .....	58
<b>Заклучителна дискусия</b> .....	59
<b>Очаквани резултати</b> .....	59
<b>Материали за принтиране</b> .....	60
<b>Допълнително четиво</b> .....	60
Инструмент 3 – Споделете с други.....	62
<b>Цели</b> .....	62
<b>Време</b> .....	62
<b>Нужни материали</b> .....	62
<b>Методология и техники</b> .....	62
<b>Подготовка</b> .....	62



<b>Инструкции и програма на сесията</b> .....	62
<b>Заклучителна дискусия</b> .....	65
<b>Очаквани резултати</b> .....	65
<b>Съвети за фасилитатори/ тренъори/ ментори</b> .....	66
<b>Материали за принтиране</b> .....	66
Инструмент 4 – PhotoVoice: Въздействието на навиците на клиенти върху околната среда .....	67
<b>Цели</b> .....	67
<b>Време</b> .....	67
<b>Нужни материали</b> .....	67
<b>Методология и техники</b> .....	67
<b>Подготовка</b> .....	67
<b>Инструкции и програма на сесията</b> .....	68
<b>Заклучителна дискусия</b> .....	68
<b>Очаквани резултати</b> .....	69
<b>Съвети за фасилитатори/ тренъори/ ментори</b> .....	69
<b>Материали за принтиране</b> .....	69
Инструмент 5 – LEGO Serious Play: Построй бъдещето, което искаш! 70	
<b>Цели</b> .....	70
<b>Време</b> .....	70
<b>Нужни материали</b> .....	70
<b>Методология и техники</b> .....	70
<b>Подготовка</b> .....	71
<b>Инструкции и програма на сесията</b> .....	71
<b>Заклучителна сесия</b> .....	72
<b>Очаквани резултати</b> .....	73
<b>Съвети за фасилитатори/ тренъори/ ментори</b> .....	73
<b>Материали за принтиране</b> .....	73

# Проектът ЕСНО

Проектът **ЕСНО - "Education for Environmental Sustainability: Creative Learning Centers and Digital Tools"** е мултидисциплинарна и многофункционална образователна програма, основана на специфичните нужди на европейската общност за обучение на възрастни в областта на устойчивото развитие, устойчивостта и опазването на околната среда. Следователно тематичното ядро на ЕСНО е много комплексно: околната среда, устойчивостта и насърчаването на индивидуалните и колективните екологични нагласи са европейски и глобални предизвикателства, които изискват "комплексно мислене" и еднакво стратифицирани подходи за проектиране. ЕСНО е продукт на ново международно сътрудничество между организации с богат опит, съставно действие, чиято цел е да "свърже фактите, за да състави нова реалност", като идентифицира полезни и иновативни решения.

В международното партньорство участват пет организации със смесен профил, както експерти, така и новаци в рамките на "Еразъм+", които обаче са европейски центрове за високи постижения в областта на творчеството, технологичните, цифровите и виртуалните иновации, неформалното и информалното образование, социокултурната анимация, ориентирани към разпространението на "Осъзнаване на Европейския съюз". Затова организациите се обединиха, за да изготвят стратегически план, който да преосмисли образователните пространства, да създаде нови и да ги "ориентира към бъдещето", като обедини образованието за възрастни и езиците на творчеството, културното предлагане и цифровите иновации.

Проектът и партньорството се основават на общи предпоставки, тясно свързани с признаването на нуждите на съвременната общност за обучение на възрастни в Европа, както и със спецификата на основните области, в които се осъществява. Отправна точка е признаването на пропуските в различните европейски системи за образование и обучение в областта на устойчивото развитие и опазването на околната среда, както и в областта на устойчивото развитие. По-подробно се разглежда неопределеността на образователните модели при насърчаване на растежа на системното осъзнаване на стойността на Устойчивостта на околната среда, на нейните функции, но и на присъщата ѝ "икономическа стойност". Всъщност се обръща внимание на "неадекватността на екологичното образование да направлява сложността на връзката човек-околна среда": проектът насърчава връзката между антропията и екосистемата по прост и привлекателен начин, за да се разпространят нови навици и поведение, вкоренени в индивидуалната перспектива, заедно с модела на "активното и отговорно гражданство" (Стратегия на Европейския съюз за биологичното разнообразие 2012–2020 г.; Насоки за ЕЕП, Италианско министерство на околната среда, 2015 г.).

Проектът ЕСНО желае да запълни пропуските и "слабата ефективност на комуникацията и разпространението на темата", като популяризира знанията и образователното съдържание в смесен и привлекателен формат, ориентирайки дейностите в полза на 1. образованието, обучението, социокултурната анимация за възрастни 2. професиите, свързани с опазването на околната среда, устойчивия и екологосъобразния туризъм 3. съответните лица, вземащи решения, и заинтересованите страни в областта на устойчивото развитие на околната среда, като ги подкрепя в тяхната постоянна работа по повишаване на осведомеността.

Проектът ЕСНО, като се има предвид неговият съставен и мултидисциплинарен характер, в еднаква степен разглежда критичните въпроси на европейския творческо-културен сектор чрез цифровата среда, признавайки последната за основен съюзник както на Устойчивостта, така и на Образованието. Следователно стремежът е да се използва този многоагентен подход, за да се оформи конкретно място, привлекателно и разумно ориентирано, чиято цел е да развие обучаваща се общност по трансверсален начин, проактивна в процесите на иновации относно глобалните предизвикателства.

# Проектен резултат 4 – инструментариум за преподаватели

**Проектен резултат 4 "Инструментариум за преподаватели: доброволчество за екологична устойчивост и нова култура спрямо консумация и отпадъци"** отговаря на необходимостта съответните специалисти в областта на образованието, обучението и работата с младежи да разполагат с полезни инструменти за:

1. да въвлекат обществеността (младежи и/или възрастни) в сложната област на екологичната устойчивост чрез непосредствени дейности и инструменти, приложими в ежедневието
2. да овластят първичните и вторичните цели, заедно с референтните организации, в това отношение за добродетелни навици в полза на околната среда, със значителна препратка към потребителските навици.

Инструментариумът популяризира теми, полезни за интегриране на а) основно образование и б) образование през целия живот (млади хора, възрастни, общности).

Участието, социалните дейности и "осведомеността" са предпоставките за действие в областта на екологичното образование. Следователно наборът от инструменти е корпус от полезни насоки за обучение на учащите се в мислене, слушане, действие по интереси, участие и емоции. В детайли комплектът от инструменти се фокусира върху модули и дейности по въпроса за устойчивостта на околната среда според най-съществените перспективи в ежедневието: потребление и отпадъци.

По този начин Резултат 4 от проекта включва сборник с добри европейски практики, фокусирани върху контекста на екологичното доброволчество, разработване на поредица от информационни листове, два образователни модела за прилагане (семинари) и полезни инструменти за обучение.

Семинарите ще бъдат посветени на следните теми:

## 1. Отпадъци: от проблем до решение

- 1.1 Насърчаване на дълбока промяна в индивидуалното потребителско поведение
- 1.2 Предотвратяване на потреблението: намаляване на количеството отпадъци, произведени от отделния потребител, нагоре по веригата
- 1.3 Оползотворяване и рециклиране
- 1.4 Хранене и солидарност: опаковане на храни, устойчив избор
- 1.5 Екологичният отпечатък на отделния човек

## 2. Вода за индивидуална консумация

### 2.1 Отпадъци и загуби на вода: ежедневно поведение.

Тези теми са замислени като лабораторни модели, насочени и към креативността (напр. чрез използването на опаковъчни продукти), като улесняват разбирането на връзката между собственото потребление, отпадъците и екологичната устойчивост. По този начин педагогът, достатъчно оборудван, насърчава по-задълбоченото осъзнаване между индивида и околната среда.

# Европейски добри практики, фокусиращи се върху контекста на зелено доброволчество

## Добра практика 1

### УЕЕ

Вид проект

ESC

Години на  
провеждане

1983-настояще

Партньори и  
включени държави

Албания, Армения, Австрия, Азербайджан, Белгия, Босна и Херцеговина, Хърватия, Чехия, Финландия, Франция, Грузия, Германия, Ирландия, Италия, Косово, Люксембург, Молдова, Холандия, Португалия, Русия, Сърбия, Испания, Швеция, Швейцария, Обединеното кралство

Link: <https://yeenet.eu/members-list/>

Кратко обяснение

Youth and Environment Europe (УЕЕ) е най-голямата независима европейска мрежа от младежки организации за опазване на околната среда. УЕЕ организира, улеснява и подкрепя проекти и кампании, целящи да повишат знанията, разбирането и оценката на околната среда и осведомеността по въпросите на климата сред младите хора в Европа. Освен това те са активна приемаща организация за доброволците от Европейския корпус за солидарност, особено за тези, които са специализирани в областта на зелените професии.

Цел

Целта на УЕЕ е да обедини младежки организации с нестопанска цел в областта на околната среда в Европа. Нейните цели са да смекчи климатичната криза чрез:

- Повишаване на осведомеността и изграждане на капацитет сред младежите относно климатичната криза



	<ul style="list-style-type: none"> <li>• засилване на международното сътрудничество и обмена на знания между нашите членове</li> <li>• засилване на участието на младите хора в процесите на вземане на решения в областта на околната среда и климата</li> <li>• Улесняване на опита на зелените доброволци и приемащите организации</li> <li>•</li> </ul>
Целеви групи	Млади хора под 30
Елементи на иновация	<p>YEE свързва хора с еднакви интереси и им помага в създаването и споделянето на различни физически и психологически форми на знание и учене, така че участниците да могат по-добре да обменят информация по темата. Те са създали многобройни ресурси, водили са многобройни семинари и са организирали различни проекти, които споделят иновативни методи за екологично доброволчество. Те също така се фокусират върху подпомагането на организациите, които приемат доброволци, за да направят този процес възможно най-полезен, управляем и полезен.</p>
Въздействие	<p>YEE е осъществила множество проекти със стотици хора и е повлияла на техните мисловни процеси, позиции и действия по темата. Те също така дават интервюта, създават интелектуални и физически ценности и подпомагат партньорски организации в тяхната работа. YEE обединява 42 членуващи организации от 25 държави.</p>
Крайни резултати	<p>Комплекти с инструменти, наръчници, предложения, ръководства за младежи, кратки съобщения за политиката, бюлетини</p>
Устойчивост и повторение	<p>Колкото повече организации станат част от това голямо семейство, толкова по-силно ще се усети общото им въздействие. Понастоящем YEE разполага с план за членство за нови партньори.</p>
Уебсайт	<a href="https://yeenet.eu/about-yeet/">https://yeenet.eu/about-yeet/</a>

## Добра практика 2

### Натег Местен "динозавър" парк

Вид проект

Европейски фонд на средствата (ERDF, IPA), Еразъм+

<b>Години на провеждане</b>	2013 - настояще
<b>Партньори и включени държави</b>	Асоциация "Геомедия", Букурещки университет, Fundația Pentru Parteneriat и MOL Румъния, Open University of Netherlands, ProGeo
<b>Кратко обяснение</b>	Това е първата територия в Румъния, призната от ЮНЕСКО за творчески начин на туристическо, образователно и научно използване на специално геолошко и културно наследство. Университетът в Букурещ отговаря за администрирането на този физически обект на ЮНЕСКО, за координирането и провеждането на научни изследвания, образователни практики, както и за популяризирането на дейностите на геопарка. Заедно с някои партньори хората в парка организират дейности и събития, чрез които историите на мястото и на света като цяло оживяват и допринасят за развитието на отговорен туризъм в геопарковете на ЮНЕСКО.
<b>Цел</b>	Основният екип смята, че е необходимо да се възстанови връзката на различните местни и международни общности с мястото, като се развие и подхрани чувството за принадлежност и местна гордост. Те също така искаха да напомнят, да образуват или по друг начин да повишат осведомеността на местните хора за богатството, което имат в областта на гео, био и културното разнообразие. Първоначалната основна цел на екипа беше да включи различните общности в устойчив подход, да обучи местните младежи и тези, които ги посещават, и да включи местните жители във вземането на решения относно заобикалящата ги среда. Съществуваше и остра нужда от съпоставяне на образователната система с местната действителност.
<b>Целеви групи</b>	Основна група - млади местни жители Обща група - всички, които идват в геопарка
<b>Елементи на иновация</b>	Работилници на открито, образователни курсове, онлайн библиотека, интерактивни технологични инструменти
<b>Въздействие</b>	Самият парк е домакин на хиляди хора годишно. Университетът провежда голяма част от дейностите си на територията на парка или използвайки някои от технологиите и инструментите, които се намират

<b>Крайни резултати</b>	<p>на мястото или са разработени в съответствие с него. Освен това в местността постоянно работят повече от 230 доброволци, които участват или организират различни дейности.</p>
	<p>Създаване на научни семинари на открито, разработване на маршрути в парка, образователни материали, плакати, инфографики, цифрови и физически сторибордове, игри, тактилни карти, листовки, брошури, онлайн семинари и др.</p>
<b>Устойчивост и повторение</b>	<p>Като изпратим повече хора в парка, неговото въздействие и признанието, което хората и институциите имат към него, ще бъдат по-големи. Постигайки това, повече хора ще могат да използват ресурсите, които вече са създадени и споделени както физически на мястото, така и онлайн. Университетът постоянно работи с младите хора и споделя с тях тази прекрасна инициатива, като по този начин я прави още по-устойчива.</p>
<b>Уебсайт</b>	<p><a href="http://www.hateggeoparc.ro/new/">http://www.hateggeoparc.ro/new/</a></p>

### Добра практика 3

#### Доброволчество, солидарност и устойчивост

<b>Вид проект</b>	Еразъм+ и ЕВК
<b>Години на провеждане</b>	2020-2022
<b>Партньори и включени държави</b>	Sieben Linden (Германия), Ängsbacka (Швеция), Cloughjordan Ecovillage (Ирландия) и Ananda Gaorii (Дания)
<b>Кратко обяснение</b>	<p>Този екип искаше да подобри качеството на доброволческия опит като цяло чрез споделяне на най-добри практики, посещение на проектите на другите, за да се видят на практика някои от практическите аспекти на всяка задача, и обсъждане на проблемите, с които често се сблъскват доброволците. Те се съсредоточиха върху обмена и разработването на много стратегии за различните групи и ситуации, свързани с доброволството като цяло, като обърнаха особено внимание на тези, които отговарят за</p>

	<p>приемането и организацията на всяка от тези мобилности. Въз основа на опита, който всеки от партньорите има в миналото, те смятат, че други организации, които приемат или планират да приемат доброволци, биха оценили високо достъпа до идеи и информация като най-добри практики, както и решения на често срещани проблеми, финансово управление и др.</p>
<p><b>Цел</b></p>	<p>Основната цел на проекта е да се повиши качеството на доброволческите дейности, които се провеждат както в тези страни, така и в световен мащаб. В основата на проекта е процесът на взаимно обучение, който се осъществява предимно по време на обучения на живо, но може да има и значително въздействие онлайн. Основният очакван резултат е създаването на различни наръчници, ръководства, изследователски документи и речници.</p>
<p><b>Целеви групи</b></p>	<p>Всеки, който има европейски доброволци в работната си среда</p>
<p><b>Елементи на иновация</b></p>	<p>Благодарение на основните си резултати партньорите споделиха изчерпателно ръководство за това как да се организират различните дейности, свързани с приемането или работата с европейски доброволци.</p>
<p><b>Въздействие</b></p>	<p>Благодарение на създаването и споделянето на техните инструменти този проект направи процеса на работа с/приемане на доброволци много по-лесен за тези, които се нуждаят от помощ или които все още нямат достатъчно опит/знания.</p>
<p><b>Крайни резултати</b></p>	<p>Документ, в който са събрани факторите за успех, идентифицирани в процеса на взаимно обучение (брошура или документ за кодекс на практиките), колекция от примери за добри практики от работата на всеки партньор, под формата на кратки видеоклипове, интервюта и/или текстове.</p>
<p><b>Устойчивост и повторение</b></p>	<p>Понастоящем единственият начин за повишаване на разпознаваемостта и устойчивостта на проекта е просто да се споделят създадените инструменти с тези, които биха ги намерили за полезни.</p>
<p><b>Уебсайт</b></p>	<p><a href="http://volunteers-in-ecocommunities.eu/about/">http://volunteers-in-ecocommunities.eu/about/</a></p>



## Добра практика 4

### GEOTUR

Вид проект	Еразъм+
Години на провеждане	2018-2021
Партньори и включени държави	<p><i>Adesper (Испания), Junta de Andalucia (Испания), For.es. (Италия), геопарк Новоград-Нограда (Унгария и Словакия), Букурещки университет (Румъния), ГДР Субетика Кордобеса (Испания) + различни заинтересовани страни</i></p>
Кратко обяснение	<p><i>Съхраняването и управлението на георазнообразието е съществен елемент за продължаване на пътя към зелена икономика, която подпомага изграждането на процес на социално-икономическо устойчиво развитие от съществено значение за благосъстоянието на хората. По този начин проектът очаква да разработи серия от иновативни продукти, основани на две конкурсни единици:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li><i>1. Интерпретиране на геоложкото наследство и неговите ценности за туристите и посетителите на европейските геопаркове.</i></li> <li><i>2. Предоставяне на услуги за съпровождане и подпомагане на туристите и посетителите и разработване на маршрути по отношение на геотуризма в местата с геоложки интерес (МИГ).</i></li> </ol>
Цел	<p><i>Да се подобри нивото на способностите и конкурсите в областта на геотуризма, като се засили сътрудничеството между света на професионалното обучение и заетостта. Стимулиране на подобренията в качеството, високите постижения в областта на иновациите и интернализацията в институциите за професионално обучение. Насърчаване на появата и повишаването на осведомеността за европейско пространство за постоянно обучение като за геоложки туризъм, предназначено за подпомагане на модернизацията на системите за формиране. Насърчаване на международното измерение на РП чрез сътрудничество между програмата и институциите на асоциираните страни. Да се подобри изучаването на езици и да се насърчи голямото езиково разнообразие на ЕС и междукултурната</i></p>

<p><b>Целеви групи</b></p>	<p>чувствителност въз основа на георазнообразието и геоложкия туризъм.</p>
<p><b>Елементи на иновация</b></p>	<p>Геолози, експерти, мениджъри, агенти, екскурзоводи, фирми, НПО, образователни центрове, млади хора, възрастни, работници в селските райони</p> <p>Утвърждаване на конкурсите и формиращите модули за 4 професионални квалификации в рамките на дуален курс на обучение с най-малко 20 участници за всеки от партньорите, които участват в проекта. Създаване на план за разпространение, адаптиран за улесняване на информирането на основните участници за резултатите от проекта. Създаване на кратък курс за персонала, който е достъпен онлайн.</p>
<p><b>Въздействие</b></p>	<p>Екипът е разпространил различни части от проекта в университетите и е събрал безброй заинтересовани участници. Понастоящем проектът работи с 25 заинтересовани страни, като оказва влияние върху техните стратегии за професионален живот и споделя натрупаните знания.</p>
<p><b>Крайни резултати</b></p>	<p>Кратък курс за персонала Онлайн, ръководство, брошури, бюлетини, план за разпространение, речник, учебна програма</p>
<p><b>Устойчивост и повторение</b></p>	<p>Създадена е уебстраница, в която са качени всички използвани и създадени по време на проекта инструменти. В рамките на проекта се използва и порталът "Отворено образование Европа". Проектът се фокусира и върху процеса RVA (признаване, валидиране и акредитиране) на учебната програма в Системата за квалификация и професионално обучение на всяка страна, интегрирана в рамките на Европейския център за развитие на професионалното обучение</p>
<p><b>Уебсайт</b></p>	<p><a href="https://geotur.gruposubbetica.com/">https://geotur.gruposubbetica.com/</a></p>

## Добра практика 5

### Устойчиви дейности навън

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Вид проект	Еразъм+
Години на провеждане	2014-2016
Партньори и включени държави	Германия, Испания, Исландия, Унгария, Словения, Латвия
Кратко обяснение	<p>Устойчивите дейности на открито имат за цел отговорно и устойчиво образование на открито с 2 основни приоритета:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Да се намали броят на преждевременно напускащите училище чрез предлагане на творчески и иновативен подход към обучението чрез образование на открито</li> <li>- Да популяризира здравословния начин на живот чрез дейности на открито и да запознае учениците със значението на устойчивата природна среда</li> </ul> <p>Учениците да се научат да уважават нашия естествен ландшафт със задълбочено разбиране на устойчивото развитие. Чрез преместването на класната стая на открито и съчетаването на дейностите на открито с изучаването на околната среда учениците и учителите са мотивирани, което прави ученето по-интересно за всички, включително за рисковите групи, и свежда до минимум процента на отпадащите ученици. Учителите обменят опит в областта на образованието на открито и развиват творчески и иновативни форми на преподаване.</p>
Цел	<p>Запознаване на учениците и учителите с концепцията за устойчиви дейности на открито. Да се предлагат устойчиви дейности на открито във всяко училище. Да се разработят творчески и иновативни форми на преподаване в областта на образованието на открито. Да накара учениците и учителите да практикуват практическо екологично образование. Да помогне на учениците да разберат и практикуват концепцията за опазване на нашата природна среда. Да накара учениците и учителите да осъзнаят важната роля на нашата природна екосистема. Да се намали екологичният отпечатък. Да се надгради съществуващият опит и добрите практики от политиката за устойчиво развитие на училищата за обучение по устойчиви дейности на открито. Да се насърчават равните възможности в приобщаващото образование. Да накара учениците и учителите да се чувстват членове на европейската общност чрез обмен на посещения. Да покажем, че</p>

<b>Целеви групи</b>	<p>съвместните усилия и сътрудничеството могат да направят училището и нашия свят по-добро място. Да се насърчават здравословните навици чрез дейности сред природата.</p>
<b>Елементи на иновация</b>	<p>Ученици, учители, младежки работници, широка общественост</p> <p>Благодарение на този проект бяха осъществени множество дейности и инструменти, които бяха споделени както с участниците, така и с широката общественост. Партньорите са използвали иновативни методи, като например колелото за компост, и са разработили различни туристически маршрути в своите страни. Те са разработили също така много стратегии за обучение на открито сред природата и обучения на открито.</p>
<b>Въздействие</b>	<p>Проектът е повлиял на множество хора благодарение на мобилностите за учене, които партньорите са организирали. По време на тези мобилности обменът на знания беше най-важната цел. Освен това те са споделили огромен брой информация, която е достъпна за всички на техния уебсайт.</p>
<b>Крайни резултати</b>	<p>Статии във вестници, онлайн и офлайн споделяне на инструменти, колелото за компост, учебни комплекти, рамки, снимки, насоки</p>
<b>Устойчивост и повторение</b>	<p>Понастоящем тази практика не е активна, така че поддържането ѝ би било свързано с известни трудности. Въпреки това използването на инструментите в различна мобилност и в различен контекст би променило въздействието на проекта към по-дългосрочно.</p>
<b>Уебсайт</b>	<p><a href="https://erasmusoutdoor.weebly.com/">https://erasmusoutdoor.weebly.com/</a></p>

## Добра практика 6

### Осъществяване на Европейска Академия за нулеви отпадъци

<b>Вид проект</b>	<p>Еразъм+ Стратегически партньорства за образование за възрастни</p>
<b>Години на провеждане</b>	<p>2020 - 2022</p>
<b>Партньори и включени държави</b>	<p>Let's Do It Foundation - Координатор (Словения) DRUSTVO EKOLOGI BREZ MEJA (Словения)</p>

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.



	<p>EESTI MAAILIKOOL (Естония) TALLINN UNIVERSITY (Естония) ZERO WASTE EUROPE (Холандия)</p>
<p><b>Кратко обяснение</b></p>	<p>Нулевите отпадъци са едно от нещата, за които всички говорят, но мнозина не разбират. От системна гледна точка това е практическият инструментариум за прилагане на кръгова икономика на местно ниво. На практика градът или общината трябва най-накрая да изпълни много от зелените цели и задачи, поставени от правителствата и ЕС. Проектът искаше да създаде посланици и обучители на нулеви отпадъци, които да подкрепят общините на различни нива и да повишат качеството на работата, която Европейската мрежа за нулеви отпадъци извършва от години.</p>
<p><b>Цел</b></p>	<p>Проектът имаше за цел да създаде Европейска академия за нулеви отпадъци с две основни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- да създаде солидни учебни програми за развитие на движението за градове с нулеви отпадъци в Европа</li> <li>- Да даде старт на европейска мрежа от обучители по нулеви отпадъци, които да прилагат тази рамка в своите местни общности и да увеличат мащаба и въздействието на нашата работа.</li> </ul>
<p><b>Целеви групи</b></p>	<p>Обучители за възрастни Преподаватели Общински служители Институции за обучение на възрастни Активисти в областта на околната среда Организации за подкрепа на околната среда и устойчивото развитие Неправителствени организации Широка общественост</p>
<p><b>Елементи на иновация</b></p>	<p>Проектът укрепи и разпространи компетенциите за нулеви отпадъци сред създателите на промени в цяла Европа, като им помогна да получат възможност да подкрепят и стимулират своите общности към дългосрочна системна промяна. Разработените учебни програми предоставят на преподавателите рамка и дейности за преподаване на най-важните концепции и практически знания за прилагане на стратегии за нулеви отпадъци на местно ниво.</p> <p>Иновацията за създаване на "посланици на нулеви отпадъци" (човек, който може да аргументира, убеждава и съветва местните лица, вземащи решения, относно политиките и бизнес моделите за нулеви отпадъци, с поне средно ниво на експертни познания в областта на нулевите отпадъци) засили прехода към общество с нулеви отпадъци в Европа, като промяната на местно ниво, ръководена от общността, е наложителна. За да могат общностите</p>

	<p>да водят промяната, те се нуждаят от активни, информирани и енергични посланици, които да работят в тях и да помагат на местните власти при разработването на политики, а на по-широката общност – при прилагането на стратегии за нулеви отпадъци.</p>
<b>Въздействие</b>	<p>Водещият принцип на "Нулеви отпадъци" е ангажиментът за постоянно:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• подобряване на управлението на ресурсите,</li> <li>• да намаляваме постепенно количеството на отпадъците,</li> <li>• увеличаване на процента на повторно използваните/рециклираните/компостираните отпадъци,</li> <li>• да оценяваме това, което не се оползотворява, като го преработваме.</li> </ul> <p>Нулевите отпадъци са официално приети като водеща стратегия за управление на отпадъците от все повече общини и общности по света.</p>
<b>Крайни резултати</b>	<p>Учебна програма за посланици на нулеви отпадъци Учебна програма за учители по нулеви отпадъци Наръчник за обучение по нулеви отпадъци Диплома за посланик и учител по нулеви отпадъци Видеоклипове за обучение на учители и посланици за нулеви отпадъци</p>
<b>Устойчивост и повторение</b>	<p>Нулевите отпадъци са процес, който може да бъде приложен на практика на местно ниво от общностите (села, общини, квартали и др.). Изпълнението на местно ниво "прави така, че да се случи", и показва на другите общности как да го последват. Местните инициативи обаче могат да се възползват от добра регулаторна рамка и ориентирана към Нулеви отпадъци политика "отгоре надолу". Тя може да рамкира стъпките към Нулеви отпадъци, да осигури икономически стимули, да дефинира ясни условия за пазарите на рециклирани материали и/или да предостави правна основа за забрани и ограничения.</p> <p>Идеята за създаване на група от посланици и учители по въпросите на нулевите отпадъци може да бъде възпроизведена чрез използване на ресурсите, създадени в рамките на проекта. Те лесно се адаптират към нуждите и обстоятелствата на всяка организация, област и целева група и могат да допринесат за необходимата промяна в поведението на общностите към нулеви отпадъци.</p>
<b>Уебсайт</b>	<p><a href="https://letsdoitfoundation.org/how-to-keep-it-clean/train-people-on-zero-waste/">https://letsdoitfoundation.org/how-to-keep-it-clean/train-people-on-zero-waste/</a></p>

## Добра практика 7

### Действия в полза на климата на масата – САТТТ

Вид проект

*EUKI – Европейка Инициатива за климата*

Години на провеждане

*2021 – 2023*

Партньори и включени държави

*Fundació Catalana de l'Esplai – координатор (Испания)  
Umanotera, The Slovenian Foundation for Sustainable Development – Словения  
Social Innovation and Cohesion Institute – Гърция*

Кратко обяснение

*Целта на проекта "Действия за климата на масата" беше устойчивото потребление на храни да стане "новото нормално". Настоящата хранителна система е един от основните фактори, които допринасят за изменението на климата и увреждането на околната среда. Образователният сектор дава приоритет на разхищението и мобилността, като същевременно се концентрира предимно върху обясняването на последиците от изменението на климата. Храната винаги е била обсъждана само за здравето и/или чрез проекти за училищно градинарство, което е от съществено значение, но са необходими повече гледни точки.*

*Все още има да се извърви дълъг път, преди гражданите да разберат напълно необходимостта от преминаване към по-устойчиво хранене, въпреки няколко отлични програми, които се опитват да подобрят хранителните системи. Като се имат предвид връзките между това, което консумираме, и културата, психологията и наследствените/поведенческите особености, това е особено предизвикателство.*

*Чрез предизвикателства и творчески подход продукти като физическата и цифровата стая за бягство на тема храна за младежи насърчават устойчивостта на храните. Физическата стая за бягство ще се предлага в училища и неформални/неформални образователни институции, докато цифровата стая за бягство е достъпна онлайн. В рамките на проекта са създадени насоки за преподавателите, които ще им предоставят материали и предложения за дейности, с които да подхождат към темата за устойчивостта на храните, за да обогатят допълнително учебния процес. Освен това е планиран цикъл от конференции, насочени към възрастните и преподавателите, с цел да се събуди интересът им към темата, да се насърчи*

	<p>размисълът върху хранителните системи и да се насърчи промяната на начина на хранене.</p> <p>Благодарение на осведомеността, създадена от дейностите, младите хора, преподавателите и възрастните, както и децата и гражданското общество, ще бъдат по-склонни да променят начина си на хранене и да намалят въздействието си върху околната среда и парниковите емисии.</p>
<p><b>Цел</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Увеличаване на броя и обхвата на кампаниите за повишаване на осведомеността относно устойчивостта на храните,</li> <li>• увеличаване на броя на дейностите, свързани с устойчивостта на храните, които се провеждат на образователно равнище, разнообразяване на тези дейности и повишаване на тяхната привлекателност,</li> <li>• Разясняване на връзката между храната и изменението на климата,</li> <li>• повишаване на осведомеността за отговорността на потребителя,</li> <li>• Насърчаване на промяната на навиците за възприемане на устойчива и здравословна диета, която е достъпна за всички,</li> <li>• повишаване на чувството за неотложност на борбата с изменението на климата,</li> <li>• насърчаване на подход към изменението на климата, насочен към решенията и насърчаване на индивидуални и колективни действия.</li> </ul>
<p><b>Целеви групи</b></p>	<p>Формални/неформални преподаватели и центрове Младежи Възрастни, родители, настойници, семейства Организирано гражданско общество Академични среди Публични администрации Частен хранителен сектор Обществен сектор</p>
<p><b>Елементи на иновация</b></p>	<p>Проектът "Climate Action to the Table" има за цел да превърне устойчивото потребление на храни в "ново нормално явление". Благодарение на осведомеността, създадена от дейностите, младите хора, преподавателите, възрастните, децата и гражданското общество станаха по-склонни да адаптират храненето си към по-устойчиви практики и да намалят въздействието си върху околната среда и парниковите емисии. Като се има предвид, че</p>



**Въздействие**

индивидуалните и колективните действия на потребителите могат да имат огромно значение, промените в някои диети биха могли да намалят емисиите на парникови газове с 40 %.

Педагози, младежки работници, неправителствени организации, екологични организации и публични органи бяха ясно включени в проекта, както и държавни служители. Те придобиха уменията и знанията, необходими за осъществяване на желаната промяна в навиците за хранене и пиене, чрез създаването на творчески, остроумни и ценни ресурси.

От една страна, младите хора могат да поставят началото на нови модни тенденции, да окажат въздействие върху своите приятели, семейства и общности, да създадат нови рутинни практики и проекти и да създадат нови социални норми, съсредоточени върху устойчивото хранене. От друга страна, възрастните, родителите, настойниците и семействата оказват значително влияние върху много области на веригата за доставка на храни чрез своите решения, покупки и гледни точки. Като вземат обмислени решения и променят начина си на хранене, така че да включва по-устойчиви храни, те могат драстично да променят настоящата хранителна система и да я направят по-устойчива. За да постигнат целите си, проектите използват и двете.

Важно нововъведение са и физическите и цифровите стаи за бягство: една ангажираща концепция, която е привлекателна за целевите групи и която по игрови начин може да направи известни някои от предизвикателствата пред хранително-вкусовата система.

Проектът оказва влияние на много нива:

- Чрез включването на темата за устойчивостта на храните в редовните си занимания педагозите могат да дадат възможност на децата и тийнейджърите да насърчат промяна на поведението и поемане на отговорност, като същевременно опосредстват връзката между храните и изменението на климата,
- Младежите поставиха началото на нови тенденции, повлияха на своите приятели, семейства и общности, разработиха нови рутинни практики и проекти и създадоха нови социални норми за устойчиви хранителни практики.

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Насърчиха организираното гражданско общество да популяризира устойчиви хранителни практики и да започне полезни усилия за реструктуриране на хранителната система от различни гледни точки, борба с изменението на климата, създаване на алтернативни пазари, работа с доброволци и земеделски производители и т.н.</li> <li>- По-добро разбиране на устойчивата храна чрез образование и други дейности.</li> </ul> <p>Цялостното въздействие на проекта може да се обобщи, като се каже, че потребителите са подготвени и желаят да правят информиран, отговорен и екологосъобразен избор на храни, както и да поемат активна роля в стимулирането и изискването на реформи в настоящата хранително-вкусова система. Образователната общност трябва да допринесе за това, като превърне устойчивостта на храните в една от основните си грижи при решаването на проблема с изменението на климата. Промяната на хранително-вкусовата система, на която сега се падат 21-37 % от световните емисии, ще доведе до намаляване на емисиите на парникови газове. Освен това това ще доведе до по-голяма и по-силна група от заинтересовани граждани, които ще предприемат действия в областта на климата.</p>
<p><b>Крайни резултати</b></p>	<p>Физическа стая за бягство Цифрова стая за бягство Кръг от конференции за повишаване на осведомеността Набор от дейности за преподаватели</p>
<p><b>Устойчивост и повторение</b></p>	<p>Проектът може да бъде възпроизведен, но резултатите от него трябва да бъдат адаптирани към климатичните условия, сезонността на храните и хранителните навици на всяка страна.</p> <p>Физическата стая за бягство, която може лесно да бъде сглобена и е преносима, и комплектът от дейности за обучители използват информация от местната хранително-вкусова промишленост и следователно трябва да бъдат съответно адаптирани.</p> <p>Цифровата стая за бягство улеснява използването ѝ и от други заинтересовани лица и организации: тя е направена на английски език, интересна е за младежите и е лесна за игра.</p> <p>Възможно е резултатите от проекта да се използват в дейности, свързани с устойчивостта на храните, промяна на поведението и повишаване на осведомеността в обучението по околна среда.</p>

<b>Уебсайт</b>	Освен това те могат да се използват като инструментариум за обучение и ресурс за дейности в обучението по доброволчество, като се има предвид, че се нуждаят от минимално адаптиране към местните условия.
	<a href="https://www.euki.de/en/euki-projects/climate-table/">https://www.euki.de/en/euki-projects/climate-table/</a>

<b>Добра практика 8</b> <b>UPRAISE- YOUTH PARTICIPATION FOR SOCIAL CHANGE</b>	
<b>Вид проект</b>	Еразъм+ Стратегически партньорства за младеж
<b>Години на провеждане</b>	2020 - 2022
<b>Партньори и включени държави</b>	Gemeinsam leben und lernen in Europa e.V. – Координатор (Германия) Social Innovation and Cohesion Institute (Гърция) ARISTA DEKA (Кипър) Centrul de Voluntariat Cluj-Napoca (Румъния)
<b>Кратко обяснение</b>	<p>Един от значимите проблеми, с които се сблъскват съвременните демокрации в Европа, е политическата неангажираност на младите хора по отношение на традиционната политика или членството в организации. Младите хора са много ангажирани в неорганизационни структури, като например инициативи. Обикновено те се противопоставят на формалното членство и се ангажират по-скоро спонтанно за определен курс, ограничено във времето, чрез "пасивна" подкрепа чрез социалните медии (харесване, нехаресване, коментирание или споделяне) и обикновено очакват незабавно удовлетворение, което е трудно при политическите и обществените промени.</p> <p>Европейската комисия възприема като жизненоважно предизвикателство факта, че младите хора са неангажирани и откъснати от традиционните политически процеси в Европа, особено когато става въпрос за гласуване. Съответното нарастване на участието на младите хора в европейските избори през 2019 г. е положително, но остава фактът, че те са участвали в европейските избори по-малко от по-възрастните поколения. Нещо повече, те не само не са ангажирани, но може би са апатични и/или отчуждени от традиционните форми на политика или членство в организации.</p>

**Цел**

Същото обаче не е вярно за другите форми на участие. Младите хора са много ангажирани в неорганизационни структури, като например инициативата. Те обикновено се противопоставят на формалното членство и се ангажират по-скоро спонтанно за определен курс, ограничено във времето, чрез "пасивна" подкрепа чрез социалните медии (харесване, нехаресване, коментирание или споделяне) и обикновено очакват незабавно удовлетворение, което е трудно при политически и обществени промени.

Партньорите по проекта определят политическото участие сред младите хора като (А) всички законни дейности, предприети от гражданите, които ще повлияят или имат за цел да повлияят, да променят или да засегнат правителството, обществените политики или начина на управление на институциите, и (Б) разнообразен набор от дейности, като например хората да членуват в различни организации, да участват в културни организации или дейности, да подписват петиции, да протестират, да се свързват с политици, да водят кампании в социалните медии, да се включват онлайн и т.н.

Доброволчеството е едно от средствата, които младите хора използват, за да се ангажират с теми, за които смятат, че си струва да се борят; проектът UPRAISE е разработен около тази концепция и създава ресурс, който може да се използва за обучение и подкрепа на организации и доброволци в техния обхват.

Проектът има за цел да насърчи активното участие на младите хора чрез работа с тях. За да постигнат тази цел, партньорите първо ще работят върху развитието на компетентността на специалистите в областта на младежта (младежки работници, учители на младежи и наставници на доброволци от ЕСС).

За да постигнат тази цел, партньорите първо ще работят върху развитието на компетенциите на младежките професионалисти (младежки работници, младежки учители и наставници на доброволци на ЕДС).

**Специфични цели:**

СЦ1 Да се разбере нивото, дълбочината и измеренията на интегрирането на политическото измерение в работата на учителите в страните партньори (с провеждането на изследвания).



	<p>СЦ2 Да се изгради капацитетът на младежката организация за управление на инициативи за активно гражданство чрез развиване на компетенциите на младите координатори на доброволци и младите доброволци.</p> <p>СЦ3 Да се научи как да използва иновативни методи, които са привлекателни за младите хора с по-малко възможности за стимулиране на младежкото участие като цяло, но и с акцент върху съвременни проблеми, които засягат правата на човека, като например: а) демокрация и права на човека, б) борба с антисемитизма и антиислямизма, в) равенство между половете и права на сексуалност, г) изменение на климата.</p> <p>СЦ4 Да се даде възможност на младежките работници да разбират социалните медии и да им се предоставят инструменти и процедури за провеждане на успешни онлайн кампании с младежите по въпроси, които засягат младежите и обществата, в които живеят.</p>
<p><b>Целеви групи</b></p>	<p>Младежки професионалисти Младежки работници Ментори на доброволци ЕДС НПО Доброволчески организации Доброволци Социални и екологични активисти</p> <p style="text-align: right;">Организации</p>
<p><b>Елементи на иновация</b></p>	<p>Един от интелектуалните резултати на нашия проект е набор от инструменти, които да се използват от специалистите по въпросите на младежта за повишаване на младежкото участие с методи, които са привлекателни за младите хора с по-малко възможности: а. Lego Serious Play, б. Photovoice, с. Theatre of the Oppressed, д. Kahoot! викторини; и по теми, които представляват интерес за младите хора. Всички теми, за които е установено, че представляват интерес за целевите групи на UPRAISE, са свързани с правата на човека: а. Демокрация и права на човека, б. Борба с антисемитизма и антиислямизма, в. Равенство между половете и права на сексуалност, г. Изменение на климата.</p> <p>Освен това методологиите, предложени от проекта UPRAISE, притежават елемента на иновативност: те са по-привлекателни за младите хора с по-малко възможности, отколкото традиционните методи, поради потенциала им да дават резултати по отношение на уменията, знанията и нагласите.</p>

**Въздействие**

Особено фотообективът помага за създаване на по-голямо въздействие с използването на визуален материал за социална промяна.

Освен това резултатите от проекта са уникални в много аспекти: а) съдържанието им е ново, б) предложените методики са иновативни, в) целевите групи често са недостатъчно обслужвани, и д) отворената достъпност на създадените ресурси.

Участниците в проекта принадлежаха към две целеви групи: (1) професионалисти в областта на младежта (младежки работници, младежки обучители/фасилитатори, наставници на доброволци по ЕДС) и (2) млади хора с по-малко възможности:

**Младежки специалисти:** проектът беше възможност за непрекъснато професионално развитие (CPD). Много от специалистите по въпросите на младежта са имали малко или никакво обучение по нови методики и проектът надгради техните компетенции, свързани с работата, и самочувствие. Обучението предостави на участниците инструментариум от наистина иновативни методи и инструменти за вдъхновяване и подкрепа на младежкото участие в доброволни инициативи за каузи, които интересуват младите хора днес. След обучението участниците умножиха инструментите, като ги споделиха по време на нови обучителни събития в страните по проекта. Те обогатиха своя инструментариум с "аналогови" неформални инструменти за привличане и ангажиране на млади хора с по-малко възможности, за които формалните методи и условия не работят; Lego Serious Play, Photovoice, Theatre of the Oppressed, Kahoot! викторини.

**Млади хора с по-малко възможности:** да бъдеш активен гражданин и активен доброволец започва от отделния човек. Въздействието на проекта върху младите хора с по-малко възможности е изграждането на онези ключови личностни качества, свързани със страстта за осъществяване на социална промяна, съпричастността към най-уязвимите и толерантността към различните. Разработени са инструменти и ресурси в подкрепа на активното участие. Младите хора получиха конкретни инструменти за работа с някои от темите, които ги вълнуват най-много днес: а) демокрация и права на човека, б) борба с антисемитизма и антиислямизма, в) равенство между половете и права на сексуалност и г) изменение на климата).

**Крайни резултати**

"Европейската стратегия за обучение и моделът за компетентност на учителите: Политическото

<p><b>Устойчивост и повторение</b></p>	<p>измерение на работата на младежките обучители в Германия, Гърция, Кипър и Румъния",  "Управление на инициативи за активно гражданство с млади координатори на доброволчески дейности и млади доброволци",  "UPRAISE Training toolkit" Практически инструменти за младежки специалисти, които да се използват за повишаване на младежкото участие с методите на: а. Lego Serious Play, б. Photovoice, с. Theatre of the Oppressed, d. Kahoot! Викторини: Теми: а) Демокрация и права на човека, б) Борба с антисемитизма и антиислямизма, в) Равенство между половете и права на сексуалност) г) Изменение на климата  "Инструментариум на UPRAISE за успешни онлайн кампании и петиции" (UPRAISE Toolkit for Successful Online Campaigns &amp; Petitions).</p>
	<p>Този проект даде възможност за непрекъснато професионално развитие на младежките специалисти. Той представляваше набор от преносими умения, които те можеха да използват многократно в ежедневната си работа с младежи. Предложените методи (а. Lego Serious Play, б. Photovoice, с. Theatre of the Oppressed, d. Kahoot! Quizzes) са иновативни и имат голям потенциал да бъдат използвани с различни целеви групи в дългосрочен план. Избраните теми (а) Демокрация и права на човека, б) Борба с антисемитизма и антиислямизма, в) Равенство между половете и права на сексуалност), г) Изменение на климата) могат да имат дългосрочно въздействие върху обществото.</p>
	<p>Всеки може лесно да използва ресурсите на проекта, тъй като те са създадени, като са взети предвид нуждите на европейската младеж по отношение на активното участие и доброволчеството. Те могат да бъдат възпроизведени без проблем, написани са на английски език, а предложените методологии могат да бъдат адаптирани към всяка тема, която представлява интерес.</p>
<p><b>Уебсайт</b></p>	<p><a href="https://upraise-project.eu/">https://upraise-project.eu/</a></p>

<p><b>Добра практика 9</b></p> <p><b>Foster youth employment and entrepreneurial skills using circular economy applied at the food – FOODy</b></p>	
<p><b>Вид проект</b></p>	<p>Еразъм+ Стратегически партньорства за младеж</p>
<p><b>Години на провеждане</b></p>	<p>2022 - 2024</p>

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

**Партньори и  
включени държави**

*Qualo training & mobility, s.r.o. –  
Координатор (Чехия)  
FRAMEWORK associazione culturale (Италия)  
FUNDACJA AUTOKREACJA (Полша)  
MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA  
(Гърция)  
MV International (Италия)  
S.E.A.L CYPRUS (Кипър)*

**Кратко обяснение**

*Проектът FOODy използва концепцията за овластяване и инициативност, използвайки социалното предприемачество като ефективна интервенция за повторно ангажиране на младите хора от групата NEETs и за да им помогне да преодолеят пречките, които им пречат да участват в общността или на пазара на труда. Той я прилага към системата за управление на стойността на храните и хранителните отпадъци, за да вдъхнови NEETs да инициират местни проекти, които да допринесат за намаляване на отпадъците, генерирани от сектора, и в крайна сметка да намалят въглеродния му отпечатък.*

*Проектът се вдъхновява от кръговата икономика, като предоставя възможност за въвеждане на нови етични норми в бизнеса. Според ОИСР пазарният дял, който заемат кръговите бизнес модели, е ограничен, като обикновено представлява не повече от 5 до 10% в икономическо отношение. Предизвикателствата по отношение на прилагането на модела на кръговата икономика се различават в отделните държави и региони в зависимост от етапа на прехода към кръгова икономика, управленската структура и политическата насоченост на съответната държава или регион.*

*NEETs са уязвима група млади хора в преход между образованието и пазара на труда. Най-застрашени са младежите с увреждания, произхождащи от мигрантски произход, с ниско ниво на образование, живеещи в отдалечени райони, с нисък доход на домакинството, както и младежите с родители, които са преживели безработица, имат ниско ниво на образование или са разведени. Основните бариери и ограничения пред участието в образование или обучение, с които се сблъскват младите хора, са свързани с финансирането, транспорта, наличието на възможности за обучение, както и със знанията и осведомеността им за възможностите, които имат след 16-годишна възраст.*



	<p>Проектът допринася пряко за изпълнението на показател 12.3.1 - Глобални загуби на храна и разхищение на храни, като подпомага държавите от ЕС да намалят наполовина разхищението на храна до 2030 г. Вдъхновението за проекта е породено от недостатъчните възможности, предлагани на младите хора, за развиване на практически умения, необходими за функционирането им като граждани в многоагенционна и бързо променяща се среда.</p>
<p><b>Цел</b></p>	<p>Проектът FOODy насърчава овластяването, участието, активното гражданство и инициативността, като използва социалното предприемачество като ефективна интервенция за повторно ангажиране на младите хора от групата NEET в решаването на проблеми в техните общности, свързани с храната и нейните отпадъци.</p> <p>Целта е да се гарантира, че те разполагат с житейски умения и знания, за да се насърчи способността им да преодоляват пречките пред участието, заетостта и прехода към зрелостта.</p> <p>FOODy има за цел:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Разшири перспективите по въпроси като предприемачество, изменение на климата, устойчиво развитие и хранителни отпадъци,</li> <li>- Подобряване на гражданските умения, което да им позволи социално участие и повишаване на осведомеността за социалните отговорности, като се добави доброволството като средство за социално активиране и стимулиране,</li> <li>-Повишаване на универсалните умения, необходими за трудова заетост и пълноценен преход към зрелостта.</li> </ul>
<p><b>Целеви групи</b></p>	<p>Младеж с малко възможности Младеж Младежки работници Младежки професионалисти НПО Екологични организации Активисти за екология и устойчивост</p>
<p><b>Елементи на иновация</b></p>	<p>FOODy осигурява европейски подход за справяне с проблемите на уязвимите млади хора (безработни, с ниско образование, с ниски резултати в училище, NEETs, с мигрантски произход), както и за ангажиране на местната общност и работодателите с принос към подготовката им за пазара на труда.</p> <p>FOODy използва подхода на неформалното учене и го прилага към системата за управление на стойността</p>

## Въздействие

на храните и хранителните отпадъци, за да вдъхнови NEET за инициране на местни проекти, които да допринесат за намаляване на отпадъците, генерирани от сектора, и в крайна сметка да намалят въглеродния му отпечатък. Следователно той се стреми да вдъхнови схеми за доброволческа дейност в общността, като даде възможност на NEETs да ги разработят и управляват, като по този начин извади NEETs от "хибернация" и същевременно допринесе за намаляване на хранителните отпадъци.

Въздействието на проекта FOODy е следното:

- Повишаване на професионалните умения и компетентности на преподавателите и учителите, като същевременно се предлага нов и оригинален подход за подкрепа на местните младежи, които се нуждаят от по-добри възможности,
- По-добре подготвени преподаватели в организациите и сред ключовите заинтересовани страни,
- нови практики на местно ниво, които могат да допринесат за по-ефективно териториално управление на отпадъците и да доведат до появата на нови продукти,
- Повишена устойчивост и мотивация на младежите и подкрепа за участието им на местно ниво,
- повишаване на иновациите сред младежите, използващи възможностите на хранителния сектор и социалното предприемачество,
- Вдъхновяване на доброволчеството в общността сред младежите в областта на управлението на храните и отпадъците.

## Крайни резултати

**FOOD-y е-курс за треньори и младежки работници:** насочен към младежи/социални работници и учители, работещи в младежки неправителствени организации, за подобряване на уменията и знанията в областта на предприемачеството, устойчивостта, ангажираността и подкрепата на участниците, координацията на програми с много участници, различна форма на оценка, която да се

## Устойчивост и повторение

извършва от участниците, мониторинг и оценка на дейностите и продукцията на участниците.

### **FOOD-y програмнен наръчник и инструментариум:**

Наръчникът илюстрира програмата FOOD-Y, състояща се от семинари и инструменти, използвани за повишаване на пригодността за заетост и предприемаческия дух на младежите, използвайки хранителната индустрия и нейната система за управление на отпадъците като вдъхновение за подобряване на общността. Предложената програма ще накара участниците да научат повече за храната и за начина, по който тя се произвежда, преработва и изхвърля, за да подготвят обхвата на възможните (социални) предприятия, които могат да допринесат за решаването на един реален, местен проблем, свързан с хранителната промишленост.

Хранителните отпадъци използват вода и други ресурси, необходими за отглеждането на храната, и допринасят за емисиите на парникови газове.

Намаляването на хранителните отпадъци има положителен ефект върху околната среда: Когато се разхищава храна, се разхищават и ресурсите, използвани за нейното отглеждане, съхранение, преработка, разпространение и приготвяне. Тези ресурси включват земя, вода, енергия и работна ръка.

Отделният човек може да избегне допринасянето за този проблем, като намери начини да ограничи разхищението на храна през деня, дори ако средният потребител не замърсява околната среда толкова, колкото големите предприятия.

В дългосрочен план планирането и подреждането на храната може да спести на човек значително количество време и да опрости и подобри хранителните му навици.

Дори ако средният потребител не представлява най-голямата опасност за околната среда, той трябва да предприеме действия, за да намали въздействието си върху нея.

Здравословното хранително бъдеще може да бъде създадено за всички чрез намиране на начини за намаляване на хранителните отпадъци, което може да окаже значително влияние върху всеки човек.

Ресурсите на FOODy могат лесно да се използват в бъдеще, тъй като всички те са цифрови, на английски език и са лесни за използване. По този

Уебсайт	начин те могат да бъдат възпроизведени в индивидуалния контекст на даден потребител (например организации, НПО, училища и др.).
---------	---

<p align="center"><b>Добра практика 10</b> <b>Games for Energy Efficiency Youth Literacy – GENTLY</b></p>	
Вид проект	Еразъм+ Партньорства за кооперация у младежта
Години на провеждане	2022 – 2024
Партньори и включени държави	<p>IN2 DIGITAL INNOVATIONS GMBH – Координатор (Германия) Asociacija "Aktyvus jaunimas" (Литва) ASOCIACION CULTURAL Y DEPORTIVA LANOYA (Испания) ASOCIATIA A.S.E.L. RO (Румъния) Ecocenter Alapítvány (Унгария) Social Innovation and Cohesion Institute (Гърция)</p>
Кратко обяснение	<p>Изменението на климата и замърсяването на околната среда са заплаха за съществуването на Европа и останалата част от света. За да се справи с тези проблеми, Европа се нуждае от нов план за растеж, който да превърне Съюза в модерна, ресурсно ефективна и конкурентоспособна икономика с нулеви емисии на парникови газове. Ученето чрез игри (GBL) насърчава подобряването на мотивацията, повишаването на интереса към конкретни теми, различни представи, отворен подход към информацията, самоконтрол и сътрудничество с връстници (Egenfeldt-Nielsen, 2007). Хората, Земята и икономиката ще спечелят от това, че</p> <p>Европа е неутрална по отношение на климата и запазва естествената ни среда.</p> <p>GENTLY се стреми да повиши осведомеността, знанията, уменията и компетенциите на младежите чрез процедури на GBL, ръководени от обучени младежки работници, като им даде възможност да увеличат практиките за енергийна ефективност и да се справят с изменението на климата. Основната цел на настоящия проект е да предложи добавена стойност и да възстанови международното сътрудничество, както и наличните цифрови средства за информиране и обучение на младежите по неформален, игрив и радостен начин. Основният обхват на проекта е да се създаде иновативен пакет от игри, който ще включва настолни и онлайн игри</p>



Цел

на две нива (лесно и професионално), за да се включат най-различни младежи.

GENTLY разработи "Настолни и приложни игри за оптимизиране на енергийната ефективност", която представлява игра, която може да се играе физически и онлайн: Цифровите средства се използват за младежите, за да бъдат те правилно запознати с ЕС

морал, за да разширят своите хоризонти, като използват средство, което носят със себе си през по-голямата част от времето си – своя единствен мобилен телефон.

"Алтернативни настолни и приложни игри за енергийна ефективност": игри за хора с увреждания, здравословни проблеми и образователни затруднения. Игрите са преведени на брайлов код, аудиосистеми и още повече образователни техники, за да се включат възможно най-много млади хора.

Основната цел на GENTLY е да създаде иновативен пакет от настолни и онлайн игри на две нива (лесно и професионално) и да предостави обучение чрез игри на възможно най-голям брой млади хора, младежки работници и младежи с ограничени възможности.

Целите на GENTLY са:

- Извършване на проучвания и анализи на Зелената сделка и факти за изменението на климата с акцент върху повишаването на енергийната ефективност и Зелената сделка,
- Създаване, оценка и разпространение на съвременен пакет от игри за обучение по въпросите на енергийната ефективност за младежки работници, млади хора и младежи с ограничени възможности,
- да предостави на младежките работници обучение по проблемите на енергийната ефективност,
- да се насърчат предприятията да участват в състезателни спортове, като се наблегне на опазването на околната среда.

Целеви групи

Младеж с малко възможности  
Младеж  
Младежки работници

**Елементи на  
иновация**

Младежк професионалисти  
НПО  
Организация за околната среда  
Активисти за околната среда и устойчивостта

*GENTLY* е иновативен проект, базиран на максимизиране на енергийната ефективност, който се стреми към постигане на целите на Европейския съюз (ЕС), тъй като е съобразен с осведомеността на младите хора за действия за енергийна ефективност, екологични емисии и насърчаване на целите на ЕС за зелена сделка и мерки за максимизиране на енергийната ефективност чрез овластяване на младите хора. Основната цел на настоящия проект е да предложи добавена стойност и да възстанови международното сътрудничество и наличните цифрови средства за информиране и обучение на младите хора по неформален, игрив и радостен начин.

*GENTLY* популяризира техниките за енергийна ефективност сред младежите чрез игри: разработени са настолна и цифрова игра, които са на разположение на всички, които се интересуват от темата.

*GENTLY* предоставя на младите хора и работниците теоретична основа, както и отделни игри, които да ангажират младите хора в мотивиращи, ангажиращи и интерактивни процеси, които подобряват техните умения за комуникация и сътрудничество, критично мислене и способности за решаване на проблеми по теми, свързани с енергийната ефективност, замърсяването на околната среда и вредното му въздействие върху земното кълбо. В резултат на това иновативният аспект на проекта се състои в това, че той е единствен по рода си опит да се използват различни игри, за да се допринесе за обучението на младите хора по въпросите на енергийната ефективност, за да се повлияе на техните знания и осведоменост, като се започне с малки ежедневни стъпки в ежедневието им и се стигне до големи стъпки чрез участие в общността.

**Въздействие**

Обучението чрез игри дава възможност на младите хора да се възползват от възможностите си, да осъзнаят заплахите за околната среда и да се запознаят с екологични практики за увеличаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите.

Обучението чрез игри е значим и авангарден метод в областта на обучението и преподаването и по този начин може да подпомогне учениците в подобряването на резултатите им в изучаването на

**Крайни резултати**

езика, както и в сътрудничеството им и поддържането на активността в обучението.

Ключов компонент на младежкото образование е обучението чрез игри, което помага на учениците да разберат значението на изграждането на устойчиво бъдеще за себе си и за другите. От решаващо значение е да се променят нагласите на учащите се и свързаното с тях поведение при екологичното обучение. Цифровите учебни среди, базирани на игри, както и аналоговите такива, позволяват на учащите се да учат и практикуват нови поведения, докато играят на игра, което ги прави ефективен педагогически инструмент за екологично обучение.

GENTLY предоставя на преподавателите и учителите ресурси за разработване на иновативни учебни среди и подобряване на ученето и практикуването на нови поведения от страна на учащите се по отношение на опазването на околната среда и устойчивото развитие.

GENTLY има следните резултати:

- Внимателно проучване на място и електронна книга
- Настолни и приложни игри за максимизиране на енергийната ефективност
- Алтернативни настолни и приложни игри за енергийна ефективност
- Професионални игри за максимизиране на енергийната ефективност

**Устойчивост и повторение**

Обучението чрез игри е методология, която в днешно време се използва широко в учебните среди. Обучаващата се общност като цяло оценява нейните предимства и е разбираемо, че тя може да доведе до по-ефективна промяна в поведението.

Ресурсите на GENTLY са лесни за използване, разработени са на английски език и са достъпни на уебсайта на проекта, като всяка заинтересована страна може да ги използва. Въпросът за обучението по енергийна ефективност е глобален, поради което няма нужда от големи корекции; въпреки това потребителят може да направи някои от тях в съответствие с местните условия.

**Уебсайт**

<https://gently-project.eu/>

## Добра практика 11

### Доброволчество за екологично образование

Вид проект	Еразъм+ Доброволчески проекти
Години на провеждане	2018 - 2020
Партньори и включени държави	ASOCIATIA FORUMUL CETATENESC PENTRUACTIUNE SOCIALA SI EDUCATIE CIVICA - Координатор (Румъния) ASSOCIAZIONE CULTURALE LINK (Италия) JORDAN YOUTH INNOVATION FORUM SOCIETY (Йордания) L' ASSOCIATION EURO-MEDITERRANEENNE DES ECHANGES, VOLONTARIATS, EVENEMENTS (Тунис) SIQA- Georgian Association of Educational Initiatives (Грузия)
Кратко обяснение	<p>Проектът е насочен към актуален проблем на младите хора от общността Драгашани (общността ROMA) и селските общности около Драгашани: липсата на участие на младите хора в демократичния живот на местната общност, липсата на участие в доброволчески дейности, липсата на отношение към опазването на околната среда и демотивацията да продължат необходимото обучение в училище.</p> <p>Основното предизвикателство на този проект беше осъществяването на доброволчески дейности по програмата "Втори шанс" - програма, в която участват младежи от ромските общности, които никога не са ходили на училище или са отпаднали от обучението си.</p>
Цел	<p>Специфичните цели на проекта бяха:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Участие на някои доброволци с по-малко възможности в 12-месечна програма за ЕДС, посветена на насърчаването на активното участие на младите хора в живота на местната общност и опазването на околната среда,</li> <li>- Личностно и професионално развитие на доброволците с по-малко възможности чрез активно участие в доброволчески дейности в подкрепа на 7 местни общности,</li> <li>- Насърчаване на доброволството, движението на открито и спортните дейности сред 1000 младежи от 7 местни общности в южната част на окръг Вълча,</li> <li>- Мотивиране на младежи от ромски общности в неравностойно положение да продължат обучението си по програмата "Втори шанс".</li> </ul>
Целеви групи	Общности с ромски произход НПО Младежки работници Младеж



	<p>Младежки центрове Ментори на ЕДС ЕДС организации Специалисти по социално включване Местни власти</p>
<p><b>Елементи на иновация</b></p>	<p>Проектът е иновативен, тъй като съчетава доброволчеството, темите за опазване на околната среда и повишаване на осведомеността, както и общността ROMA. Ромското население изпитва постоянни неравенства във всички аспекти на живота, включително в това колко лесно ромските младежи могат да получат образование.</p> <p>Ромите се сблъскват с дискриминация, социална маргинализация и сегрегация в допълнение към това, че живеят в маргинални и изключително лоши социално-икономически условия. Проектът осигури ЕДС дейност, посветена на общността в Драгашани, включваща доброволчество, опазване на околната среда, повишаване на осведомеността и обучение за приобщаване.</p>
<p><b>Въздействие</b></p>	<p>Доброволците, участвали в проекта, придобиха специфични компетенции и знания за опазването на околната среда и екологичното образование – етап, който може да бъде разпространен като пример за добри практики за други мобилности по ЕДС.</p> <p>Освен това проектът насърчи екологичното образование сред училищата в окръг Вълча, като позволи на техните ученици да придобият специфични компетентности за опазване на околната среда.</p> <p>Той също така насърчи озеленяването на град Драгашани и околностите му, като създаде екологичен информационен пункт в града и направи тематични туристически маршрути около Драгашани.</p> <p>И накрая, проектът оказва значително въздействие върху ромската общност в Драгашани, тъй като те се почувстваха включени и добре дошли и можеха да изкажат мнението си.</p>
<p><b>Крайни резултати</b></p>	<p>Брошура за традициите и обичаите от района на Драгашани и традициите и обичаите от страните партньори по проекта.</p> <p>План за информационна кампания, насочена към ромските общности, доброволчеството и околната среда.</p>

<p><b>Устойчивост и повторение</b></p> <p><b>Уебсайт</b></p>	<p>Брошура с методите за неформално образование, прилагани в рамките на услугата ЕДС, методите, обяснени от доброволците.</p>
	<p>План за организиране на "зелен" фестивал, на който се популяризират екологичното образование и опазването на околната среда.</p>
	<p>Този доброволчески проект може да бъде приложен в райони, където има ромски общности, и е отличен начин да се въведе опазването на околната среда и да се повиши осведомеността сред тях.</p>
	<p>Освен това той може да бъде подкрепен от програмата за ЕСК – като програма за ЕСК или като проект за солидарност. Във всеки случай тя се нуждае от известно приспособяване към нуждите на местната общност и от добро обучение на избраните доброволци, преди да влязат в контакт с местните ромски общности, за да се избегнат всякакви проблеми, свързани с културното присвояване.</p>
	<p><a href="http://www.greenlife.atrv.eu">www.greenlife.atrv.eu</a></p>

## Добра практика 12

### Challenge-based Environmental Language Learning through Inspiring Stories for low-skilled adult learners – CHELLIS

Вид проект	<p>Еразъм+</p> <p>Стратегически партньорства за образование за възрастни</p>
Години на провеждане	<p>2020 – 2022</p>
Партньори и включени държави	<p>ALFMED – Координатор (Франция)</p> <p>E.N.T.E.R. GMBH (Австрия)</p> <p>MEATH COMMUNITY RURAL AND SOCIAL DEVELOPMENT PARTNERSHIP LIMITED (Ирландия)</p> <p>PLAYSOLUTIONS – Audiovisuais Unipessoal, Lda (Португалия)</p> <p>S.E.A.L CYPRUS (Кипър)</p> <p>TIBER UMBRIA COMETT EDUCATION PROGRAMME (Италия)</p>
Кратко обяснение	<p>Изменението на климата засяга всички, независимо от тяхната националност, икономически или социален статус. За да предприеме действия и да забави процеса, Европейската комисия стартира инициативи и участва в глобални политически дискусии. През март 2020 г. беше въведена Европейската зелена сделка, която засилва вече съществуващите допълнителни мерки, като тези от Парижкото споразумение, и предвижда действия, допринасящи за</p>

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

## Цел

неутрален по отношение на климата ЕС до 2050 г., например Европейското законодателство в областта на климата и Европейския пакт за климата, който се фокусира върху ангажирането на гражданите и общностите да предприемат действия за опазване на околната среда.

Проектът SHELLIS искаше да допринесе за постигането на целите на Пакта за климата, като ускори предложения подход "отдолу нагоре" и даде възможност на хората да осъзнаят екологосъобразни действия и начин на живот и съответно да се превърнат в ролеви модели на зеленото движение.

Подходът SHELLIS предлагаше и възможности за изучаване на чужди езици в конкретна актуална област. Езиковите умения са ключова компетентност, свързана с пазара на труда и интеграционните процеси на мигрантите. В рамките на проекта беше разработен забавен, образователен инструмент за изучаване на езици, който да улесни този процес и едновременно с това да внуши на ползвателите на резултатите от проекта идеи за опазване на околната среда.

Проектът SHELLIS имаше за цел да предостави на възрастните учащи езиково обучение по околна среда, основано на предизвикателства, чрез вдъхновяващи истории.

Проектът искаше да повиши осведомеността за настоящите екологични предизвикателства и екологични теми. В същото време SHELLIS предостави възможност за подобряване на езиковите умения по английски, френски, немски, гръцки, италиански и португалски език.

Въз основа на екологичната си насоченост и контекста на езиковото обучение проектът SHELLIS преследваше следните основни цели:

Разширяване на възходящия ефект на мерките за опазване на околната среда, предприети на местно и регионално равнище, чрез повишаване на осведомеността и възпитаване на екологични нагласи у възрастните учащи се, предоставяне на възможност за повишаване на квалификацията не само на нискоквалифицирани и слабоквалифицирани учащи се, която да подобри техните езикови умения и специфичен речник, както и техните екологични компетенции и нагласи, гарантира, че придобитите компетенции са валидирани и могат да бъдат пренасяни,

Целеви групи	<p>Подобри педагогическите дискусии чрез въвеждане на иновативен дидактически подход за неформално обучение чрез методи за обучение, основани на предизвикателства, сериозни игри, разказване на истории и визуално обучение,</p> <p>- Ускори ефекта от екологичните инициативи на Европейската комисия, като насърчи екологичните компетентности и нагласи и постигна голямо въздействие чрез леснодостъпен и увлекателен инструмент, който дава възможност на хората да предприемат действия и да допринесат положително за борбата с изменението на климата.</p>
	<p>Тренъори на възрастни Обучители Институции за трениране на възрастни Активисти за околната среда Организации за околната среда и устойчивостта НПО Широка общност</p>
Елементи на иновация	<p>Проектът предоставя екологично езиково обучение, основано на предизвикателства, чрез вдъхновяващи истории. С (CBL) е съвременен подход на преподаване, който насърчава учащите да решават проблеми в реалния свят, като същевременно използват академичните си знания. Учащите се и авангардните педагогически методи, които ги доближават до социалната реалност и нейните основни конфликти, са в центъра на устойчивото образование.</p> <p>От всички участници (учащи, обучители/педагози и др.) се изисква да идентифицират големи идеи, да задават обмислени въпроси, да определят и решават предизвикателства, да придобият задълбочени знания по предмета, да развият съвременни умения и да споделят идеите си със света като част от рамката на обучението, основано на предизвикателства (CBL).</p>
	<p>Проектът SHELLIS включваше всички горепосочени елементи и същевременно повишаваше осведомеността за актуалните екологични предизвикателства и екологични теми, като наред с това предоставяше възможност за подобряване на езиковите умения.</p> <p>Освен това SHELLIS си сътрудничи с художници, които илюстрират историите, включени в платформата SHELLIS.</p>
	<p>Като възприемем по-екологичен начин на живот, всеки от нас може да помогне за създаването на здравословен климат. Увлекателните и мотивиращи разкази на ЧЕЛИС предизвикват мотивация и интерес</p>
Въздействие	



## Крайни резултати

към тази тема и дават съвети как да водим по-устойчив начин на живот. Приказките на SHELLIS също така улесниха усвояването на езика, като предложиха приказки за говорещи на различни езикови нива.

Също така представиха подхода за учене, основано на предизвикателства, на по-широк кръг от обучители, преподаватели и учащи и им помогнаха да разберат как да го използват в своята учебна среда.

**Разследващ анализ на полето SHELLIS:** Изследване на място и проучване на място, показващо нуждите на целевите групи и портрет на климатичните предизвикателства, свързани с определени региони. Резюмета на всички езици на партньорите.

**Списание SHELLIS Handbook:** Справочен инструмент за професионалисти в областта на образованието за възрастни. Изданието е достъпно като онлайн и печатна версия на всички езици на партньорите, представя методологията на SHELLIS и съдържа връзки към видеоклипове "Practice Peek".

**Платформа SHELLIS:** Отзивчив, изключително нагледен ресурс за неформално онлайн обучение, в който иновативната методология SHELLIS се прилага на практика чрез 6 интерактивни сюжетни предизвикателства на всички езици на партньорите. Нейният игрови подход едновременно насърчава изучаването на езици, разбирането на текстове и екологичното образование и предлага положителен учебен опит с пряко въздействие върху индивидуалния живот на учащите.

## Устойчивост и повторение

Като се има предвид, че SHELLIS е използвал подхода на обучение, основано на предизвикателства (CBL), за да разработи своите ресурси, те могат лесно да бъдат възпроизведени в други контексти чрез въвеждане на нови предизвикателства от реалния свят.

Обучителят/педагогът може да използва тези ресурси като ръководство и да работи със своите обучаеми по нови реални предизвикателства, да идентифицира нови големи идеи, да задава правилните въпроси и да предлага решения.

## Уебсайт

<http://www.chellis.eu/>

## Добра практика 13

## Blue Economy Entrepreneurship – BEE

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Вид проект	Еразъм+ Кооперативни партньорства за образование за възрастни
Години на провеждане	2022 - 2024
Партньори и включени държави	F6S Network Ireland Limited – Координатор (Ирландия) Skills Zone Malta co. Limited (Малта) S.E.A.L CYPRUS (Кипър) STARTUP MADEIRA – MORE THAN IDEAS, LDA (Португалия)
Кратко обяснение	<p>С акцент върху синята икономика и предприемаческите умения проектът ВЕЕ възнамерява да разработи нови образователни възможности за нискоквалифицирани лица, живеещи на европейските острови, които изпитват финансови затруднения.</p> <p>Проектът ВЕЕ подкрепя социалното приобщаване на млади хора, изправени пред икономически затруднения и/или нискоквалифицирани, от отдалечени европейски райони. Проектът е насочен и към околната среда и борбата с изменението на климата. Развиването на компетентност и осведоменост в сектора на синята икономика, която е от значение за екологичната устойчивост, е една от основните цели на проекта.</p> <p>Проектът ВЕЕ предвижда разработване и прилагане на адаптирани образователни материали – дейност, отговаряща на зелените политики и нуждите на целевата група, с наръчник и електронен курс.</p>
Цел	<p>Целите на проекта ВЕЕ са:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Създаване на възможности за повишаване на квалификацията, подобряване на достъпността и увеличаване на броя на участниците в образованието за възрастни, живеещи на островите на ЕС,</li> <li>• Насърчаване на пригодността за заетост на участващите млади възрастни чрез повишаване на предприемаческите умения и възможности чрез иновативна методология за обучение (сертифицирана в рамките на EntreComp), които желаят да развият собствени идеи и бизнес в този сектор,</li> <li>• Подобряване на професионалната компетентност на учителите на възрастни, което позволява трансфер на компетенции и умения към младите възрастни обучаеми на отдалечените острови, свързани с насърчаване на предприемачеството в сектора на синия туризъм.</li> </ul> <p>Тези цели имат за цел да създадат нови образователни възможности за нискоквалифицирани възрастни, изправени пред икономически</p>

**Целеви групи**

затруднения, свързани със синята икономика и предприемаческите умения, като се разработи адаптирана образователна оферта, която да отговори на техните конкретни нужди и да допринесе за приобщаваща среда на пазара на труда. Освен това проектът основно се фокусира върху околната среда и борбата с изменението на климата, като същевременно развива компетентности и информираност в сектора на синята икономика.

Тренъори на възрастни  
Възрастни, които се учат  
Обучители  
Персонал на общини  
Институции за обучение на възрастни  
Активисти за околната среда  
Организации за околната среда и устойчивостта  
Специалисти по синя икономика  
НПО  
Широка общност

**Елементи на иновация**

Синята икономика е икономика, основана на знанието, която търси в морето данни и информация за решаване на обществените проблеми и служи като вдъхновение за решения, а не само за добив на материални продукти. Според Световната банка синята икономика е "устойчивото използване на океанските ресурси за икономически растеж, подобряване на поминъка и работните места, като същевременно се запазва здравето на океанската екосистема".

Иновативността на проектите на БИЕ се състои в следните фактори:

- Организацията, участващи в проекта, имат допълващ се профил, което позволява проектът да се съсредоточи не само върху една тема, а да обедини социалните, екологичните и местните аспекти на растежа и да даде възможност за синергия.

- Преносимостта на ресурсите, създадени в рамките на проекта, е гарантирана на европейско равнище, тъй като консорциумът иска да създаде цялостна картина на синята икономика в Европа, нейните предимства и полезност.

Темата разглежда основни проблеми в отдалечените европейски острови и предоставя компетенции и умения на младите хора в обхвата на синята икономика – сектор, който е изключително актуален за тези територии. Чрез разработените резултати потребителите могат да придобият нови умения за зелена заетост в сектор, който е от значение за тяхната територия.

Въздействие	<p>Синята икономика може да помогне на уязвимите географски райони да намалят последиците от бедността и изменението на климата. Тя също така поддържа и развива по-нематериални "сини" ресурси, включително традиционни начини на живот, улавяне на въглерод и устойчивост на крайбрежието.</p> <p>Устойчивата "синя" икономика съчетава икономическия растеж, по-добрия поминък и социалното приобщаване с решаването на проблема с климата, опазването на биологичното разнообразие и екосистемите, съхраняването на ресурсите и реализирането на целта за нулево замърсяване.</p>
	<p>Крайни резултати</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Наръчник за повишаване на квалификацията на преподаватели за възрастни и курс за обучение</li> <li>• Висококачествен курс за електронно обучение</li> </ul>
Устойчивост и повторение	<p>Съчетаването на синята икономика, социалното приобщаване и повишаването на квалификацията на възрастните учащи е комбинация от устойчивост.</p> <p>Ресурсите на проекта могат да се използват от организации, свързани със синята икономика, които в същото време са изправени пред социални проблеми. Те са на английски език и със сигурност могат да се използват в среди за обучение на възрастни.</p>
	<p>Уебсайт</p> <p><a href="http://www.Bee-project.eu">www.Bee-project.eu</a></p>

<p><b>Добра практика 14</b></p> <p><b>GREEN MEME EFFECT: Greenfluencing micro-interventions in physical and digital social space of youth to foster eco-friendly and sustainable behaviours</b></p>	
Вид проект	Еразъм+ Кооперативни партньорства в младежта
Година на провеждане	2023 - 2025
Партньори и включени държави	Auxilium pro Regionibus Europae in Rebus Culturalibus – Координатор (Австрия) Associação BioLiving (Португалия)



Кратко обяснение

MEATH COMMUNITY RURAL AND SOCIAL DEVELOPMENT PARTNERSHIP LIMITED (Ирландия)  
CO&SO - CONSORZIO PER LA COOPERAZIONE E LA SOLIDARIETA' CONSORZIO DI COOPERATIVE SOCIALISOCIETA' COOPERATIVA SOCIALE (Италия)  
S.E.A.L CYPRUS (Кипър)  
MOBILIZING EXPERTISE AB (Швеция)

Зеленият и устойчив утрешен ден започва с хората, които определят бъдещето си, като правят правилен ежедневен избор. За да се насърчи и развие истински екологичен начин на живот, екологичното поведение трябва да се превърне в навик, който с течение на времето се усвоява все повече и повече. Всичко започва с една искра, която задвижва промяната - и в идеалния случай се разпространява от един човек на друг, докато достигне до всички нива на обществото.

Проектът използва подход, който подбира младите хора, особено маргинализираните, там, където се намират, и им дава възможност да се включат в нископрагови зелени и устойчиви действия, които са от полза за общността - на самия им праг. Проектът GREEN MEME EFFECT използва концепцията за ориентация към социалното пространство и я разширява до цифровото социално пространство на младежите. Онлайн животът на младите хора е също толкова важен, колкото и техният физически, офлайн живот. Следователно подходът, който иска да достигне до всички нива на младежта, трябва да вземе предвид това ново поле и да използва комуникационни канали и език, които им допадат.

За да привлече тези млади хора, да подобри техните зелени умения и компетенции и да възпита устойчиви навици, проектът GREEN MEME EFFECT поставя микроинтервенции в тяхното физическо и цифрово социално пространство от съответните, влиятелни участници в тези сфери.

Проектът разработва тази методология и материали за микроинтервенции MEME, които привличат вниманието на младежите и го насочват към повече информация и реални възможности за зелена ангажираност, за да им позволят да се превърнат в истински участници в промяната и да постигнат дългосрочен GREEN MEME EFFECT.

Цел

Проектът GREEN MEME EFFECT има за цел да използва микроинтервенции за "зелено влияние" във физическото и дигиталното социално пространство на младежите, за да насърчи екологосъобразно и

	<p>устойчиво поведение. По-подробно неговите цели са следните:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>Насърчаване и популяризиране на екологичното мислене, начин на живот и отношение сред младите хора и маргинализираните групи.</i></li> <li>• <i>Оборудване на участниците във физическото и цифровото социално пространство (младежки работници, младежка подкрепа, родители, връстници, компании/неправителствени организации/местна власт), за да станат зелени модели за подражание и да вдъхновяват чрез микромероприятия.</i></li> <li>• <i>Насърчавайте социалната отговорност, инициативността и участието в екологични и устойчиви действия в местните общности, включително доброволчеството.</i></li> </ul>
<p><b>Целеви групи</b></p>	<p><i>Младежки работници Организации помагачи на младежта Ментори на младежта ЕДС ментори Организации за околната среда Активисти за околната среда Организации за социално включване Широка общност НПО Местни власти</i></p>
<p><b>Елементи на иновация</b></p>	<p><i>Иновативните елементи на проекта GREEN MEME EFFECT се крият в неговата методология.</i></p> <p><i>Проектът се отличава с актуализирано приложение на социално-пространствената парадигма, тъй като включва дигиталното социално пространство на младите хора и го третира наравно с физическото социално пространство. Поколението Z и по-младите не правят разлика между онлайн и офлайн социалната си среда и се влияят силно от своите онлайн връстници и ролеви модели – независимо къде се намират във физическия свят. Визуалните елементи са силно характерни за комуникацията на младите хора в цифровото социално пространство – от снимки, видеоклипове, емоджита, стикери и GIF файлове до популярния формат MEME – което води до следващия важен елемент на този проект.</i></p> <p><i>Втората иновативна концепция е приложената MEME методология, основана на две значения на термина</i></p>

МЕМЕ. От една страна, МЕМЕ са изображения от поп културата или на реални хора, които пренасят елемент на свързаност – често тези МЕМЕ шаблони са сътворени с персонализиран текст, за да паснат още по-добре на конкретна ситуация. И поради своята относителност те се споделят безброй пъти.

От друга страна, преди терминът меме да стане известен като интернет явление, той е създаден от еволюционен биолог, за да опише елемент от културата, идея или поведение, предавани от един индивид на друг чрез имитация или други комуникационни средства. По същество мемът е това, което е генът в биологията – много мими заедно създават ДНК на културата и съответно нагласите и навиците на хората в дадена общност. Третият иновативен аспект е използването на тази МЕМЕ методология като микроинтервенции в социалното пространство на младежите. Тази техника често се използва в терапевтичен и здравен контекст, но може да се приложи във всяка ситуация. Микроинтервенцията е кратко и лесно за изпълнение действие, целящо положителен ефект в целевата група. Тя може да бъде искрата на мотивацията, която привежда в действие промяната, или да дава сили за постоянство.

Всички страни, участващи в този проект, разполагат с широки местни, регионални, национални и европейски мрежи, включително съответните заинтересовани страни от целевата група и други цели групи.

Проектът "GREEN MEME EFFECT" придобива и подобрява педагогически/дидактически компетенции, дигитални компетенции, маркетингови компетенции, компетенции в областта на младежката култура и – най-важното – екологични, щадящи околната среда и екосъобразни компетенции.

## Въздействие

Проектът предлага нови и иновативни начини за осъществяване на въздействащ контакт с младите хора, особено с маргинализираните младежи, той също така предоставя много различни, нископрагови възможности за ангажиране. Чрез достигането до младите хора в тяхното физическо и цифрово социално пространство и чрез поканата им да се включат в местни събития и други дейности на прага им, те получават възможност да участват по-активно в своите местни общности и сами да поемат инициативата да се превърнат в "greenfluencers" – действителни участници в зелената промяна.

## Крайни резултати

- Изграждане на зелени знания, умения и компетенции:
  - ЗЕЛЕНИ ИНФО КАРТИ в PDF и JPG формат,
  - анимирани ЗЕЛЕНИ ИНФО-ВИДЕА в MP4 формат,
  - геймифицирани куизове за всяка тема,
  - блог постове, които включват допълнителна информация за всяка тема, видео и куиз.
- Осъществяване на МЕМЕ мини-включвания във физическа и дигитална социално пространства:
  - практическо методическо ръководство,
  - уникална, визуално привлекателна и иновативна колекция от материали за микроинтервенции,
  - комплект стикери с произведения на изкуството, популярни мемета и интересни текстове, които могат да се използват в реалния свят,
  - ДИГИТАЛЕН ПАКЕТ СТИКЕРИ за WhatsApp, Instagram и други (мобилно приложение и чрез Giphy),
  - СТИКЕЛИ за екологично изкуство с тебешир (плюс допълнителен урок за това как да си направите биоразградими тебешери за тротоар у дома),
  - Шаблоните са предназначени да се използват и като шаблон за засаждане, например на цветя или кресон в смислени модели.
  - "КАЛЕНДАР" за многократна употреба с 52 седмични зелени предизвикателства, чиято цел е всяка седмица да се добавя по един устойчив навик.
  - образователна игра, която може да се играе в типична младежка среда и която пренася стойността на зелените умения, начин на живот и нагласи по игрив и въздействащ начин.
- Създаване на възможности за зелен МЕМЕ ефект:
  - СБОР ОТ ИДЕИ за зелени тематични дни в средите за работа с младежи, който може да



Устойчивост и  
повторение

Уебсайт

бъде приложен и в други среди, свързани с младежта, като например в училищата,

- КАМПАНИЯ В СОЦИАЛНИТЕ МЕДИИ, която ще достигне до младежите в тяхното цифрово социално пространство и ще ги привлече към активна дейност,
- поредица от МЕСТНИ СЪБИТИЯ ЗА АНГАЖИРАНЕ, които ще се проведат във физическото социално пространство на младежите, като се използва методологията на набора от идеи.

Като активира младите хора в техните социални пространства, проектът ангажира и участниците в тези пространства, които са младежки работници, младежка подкрепа, доброволци, родители, връстници, училища, учители, преподаватели по ПОО/ПОО, НПО, компании, институции, местни власти, политици и широката общественост. Проектът предоставя материали, които са от полза за всички тези участници, тъй като те могат да ги използват в работата си с младите хора, да привличат вниманието на младежите и – тъй като много от материалите по проекта са предназначени да се използват като микроинтервенции на видими, публични места (или на частни места с разрешението на собствениците) – те ще въздействат и на всички преминаващи. Зелените тематични дни са насочени предимно към младите хора, но в крайна сметка те ще засегнат цели местни общности и ще поканят всеки да се присъедини към зеленото движение.

Резултатите от проекта могат да се използват в много различни контексти и не се нуждаят от значителни корекции, за да достигнат до младежите в различни държави.

## Good Practice 15 Activation of Green ROofs Synergies as a tool for civic participation & environmental consciousness – AGROS

Вид проект

Еразъм+

Стратегически партньорства за образование за възрастни

<b>Години на провеждане</b>	2020 - 2023
<b>Партньори и включени държави</b>	AYUNTAMIENTO DE LA PALMA DEL CONDADO – Координатор (Испания) CSI CENTER FOR SOCIAL INNOVATION LTD (Кипър) D'ANTILLES ET D'AILLEURS (Франция) EURELATIONS GEIE (Италия) LATVIJAS PASVALDIBU SAVIENIBA BIEDRIBA LPS (Литва) VIESOJI ISTAIGA KAUNO MOKSLO IR TECHNOLOGIJU PARKAS (Литва)
<b>Кратко обяснение</b>	<p>Европа трябваше да се справи с неотложните изисквания за опазване на околната среда и с необходимостта от незабавна реакция на нови проблеми. Последниците от изменението на климата ще бъдат много по-леки, ако се положат усилия; целенасочените дейности и адаптирането към конкретните ситуации в различните области и градове на Европа са ефективен отговор и реакция, според докладите на ЕС с показатели и обзори.</p> <p>Проектът AGROS отговаря на неотложните нужди за опазване на околната среда, с които Европа се сблъсква напоследък. Той се предлага като решение за обучение с чисто практическо измерение, предлагащо целенасочени дейности и тактики за адаптиране към конкретните условия в различните области и градове на Европа. По-конкретно, AGROS се стреми да подпомогне хората в придобиването и развитието на основни умения и критични компетенции, свързани с проектирането, изпълнението, използването и устойчивото управление на зелени покриви за действия в областта на климата и околната среда, засилвайки гражданската ангажираност на хората с неотложни проблеми и потенциални решения. Освен това AGROS насърчава осведомеността за проблемите на околната среда и жизнеспособните решения, като позволява на участниците и стажантите да придобият специфичен опит в съответната област, като същевременно избират устойчив начин на живот.</p>
<b>Цел</b>	<p>Проектът е насочен към следните цели:</p> <p>а) популяризиране на зелените покриви като отговор на гражданите за опазване на околната среда, активно участие и ангажираност на гражданите, както и на стратегията за устойчиво развитие на общините и районите,</p> <p>б) да предостави на целевите групи всички необходими умения и знания, ориентирани към практиките на зелените покриви,</p>

	<p>в) да контекстуализира екологичния просперитет и индивидуалното благосъстояние чрез обучение за ползите и информираността за зелените покриви,</p> <p>г) да се създадат и предоставят иновативни продукти и цифрови инструменти за обучение, основани на диференцирани методики и подходи за обучение на възрастни.</p>
<p><b>Целеви групи</b></p>	<p>Граждани на местните общности Неправителствени организации и организации на гражданското общество, занимаващи се с насърчаване на устойчив начин на живот, екологична и икономическа устойчивост и обществена осведоменост Публични местни органи и техни представители, отговарящи за устойчивото развитие и опазването на околната среда Професионалисти, земеделци, градинари, технолози, строители, инженери, еколози и други съответни категории</p>
<p><b>Елементи на иновация</b></p>	<p>Концепцията на проекта AGROS е новаторска: като премахват праховите частици и превръщат въглеродния диоксид в кислород, зелените покриви намаляват замърсяването на въздуха и емисиите на парникови газове. Покривните градини също така увеличават биоразнообразието, като създават естествен дом за птици, насекоми и пеперуди.</p> <p>В рамките на проекта са разработени AGROS Courses – МООС и Наръчник за обучение и адаптиране, за да се улесни процесът на обучение на хората за ползите от зелените покриви и за това как да създадат свои собствени зелени покриви. Това означава, че AGROS е успял да съчетае повишаването на осведомеността по въпросите на опазването на околната среда и едновременно с това да направи хората способни да предприемат конкретни действия, като им даде знания как да създадат свои собствени зелени покриви.</p> <p>Обучението на хората за това как практически да живеят устойчиво и предоставянето на инструменти и ресурси, за да го направят сами, е стъпка напред към промяна на поведението, насочена към развитие на глобално екологично съзнание.</p>
<p><b>Въздействие</b></p>	<p>Проектът оказва значително въздействие върху участниците-обучители, които получиха подходящи и актуални знания и умения по различни въпроси за техния екологичен капацитет, за възприемането на практиката на зелените покриви и за отговорите им за отговорно участие в опазването на климата.</p>

	<p>Специалистите, участвали в проекта, са по-активни към възможностите за труд и предприемачество и контекста за нови опити в практиката на "зелените покриви".</p> <p>Преподавателите са натрупали значителен капитал от материалите относно начините за "преподаване" на синергии по екологични въпроси и предаване на знания и умения в различни контексти и на различни аудитории.</p> <p>Местните общности са били подкрепени и активизирани за устойчивостта на своите общности. В допълнение, устойчивите частни и публични схеми за управление (с трудово и предприемаческо съдържание) бяха консолидирани с по-широкото използване на зелените покриви.</p> <p>Но най-важното е, че общностите са разбрали по-дълбоко необходимостта от предприемане на колективни и индивидуални действия за изучаване на опазването на околната среда, възприемане на зелени навици и прилагане на зелени практики.</p>
<p><b>Крайни резултати</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● AGROS курсове - MOOC</li> <li>● Наръчник за тренъори и адаптация</li> <li>● Книга за добри практики и политики</li> </ul>
<p><b>Устойчивост и повторение</b></p>	<p>Независимо дали става въпрос за частен дом, гараж, жилищна сграда, офис комплекс или за всеки плосък или наклонен покрив, той може да се превърне в зелен покрив.</p> <p>Ресурсите на проекта AGROS са на английски език и са лесно достъпни от техния уебсайт. Тези ресурси не се нуждаят от значителни корекции, за да бъдат използвани в различни общности/страни, тъй като практиката на "зелените покриви" е глобална и утвърдена в целия свят. Въпреки това се препоръчва адаптиране към местните природни условия (растения, материали и др.).</p>
<p><b>Уебсайт</b></p>	<p><a href="https://agrosproject.com/">https://agrosproject.com/</a></p>



# ЕCHO Инструментариум

## Инструмент 1 – Sustainable Me

### Цели

Основната цел на тази сесия е да включи всички участници в дискусия по въпросите на околната среда и по-специално да ги запознае с екологичните и социалните последици от ежедневиия им избор.

Започвайки от събирането на индивидуален опит и идеи, сесията ще се фокусира върху работещи решения и алтернативи за по-устойчив начин на живот. На участниците ще бъдат предоставени подходяща информация и знания за екологичните и социалните въздействия на човешките дейности и навици.

### Време

~2 часа.

### Нужни материали

- Бележки или карти, по възможност с различни цветове
- Дъска/Флипчарт/дисплей
- Маркери/химикалки

Като алтернатива дейността може да се извърши и в цифров вид на платформата <https://www.mural.com>.

### Методология и техника

Занятието ще започне с фронтално преподаване, по време на което фасилитаторът ще запознае участниците с темата. Първоначално този метод ще позволи на всички да бъдат ефективно въведени в темата и да участват активно в следващата фаза.

За да се улесни участието, втората част на сесията е разработена въз основа на техниката "Метаплан". Метапланът е начин за събиране на идеи, когато група хора работят заедно. Той предлага комуникационен модел, при който се развиват мнения, изгражда се общо разбиране и се формулират цели, препоръки и планове за действие.

Методът Metaplan предлага следните предимства:

- Той включва всеки участник, като насърчава критичното мислене по време на дискусиите
- Избягва неубедителни и объркани процеси

- Подпомага създаването на ясни планове и разработва реални сценарии
- Създава визуализация на дискусиата (писане върху карти и представяне на постери), което я прави по-конкретна
- цели да създаде среда без осъждане

### Подготовка

Фасилитаторът трябва да бъде подробно информиран за метода Metaplan и за това как да го прилага. Той трябва да бъде информиран и за въпросите на околната среда и устойчивите навици и начин на живот.

Ако дейността се провежда на онлайн платформата mural.com, учителят/педагогът/младежният работник ще трябва да се регистрира преди сесията и да създаде "стенопис". Връзката ще бъде предоставена на участниците по време на сесията. Всеки участник ще може да добавя виртуални картички и лепящи се листчета към виртуалната дъска.

Обмислете раздадените материали 1 и 3 - фасилитаторът трябва да реши дали те ще бъдат раздадени на участниците на хартия или в цифров вид.

### Инструкции и програма на сесията

1. Учителят представя съдържанието на брошура 1 - Инструмент 1: "Индивидите и изменението на климата: Улесняване на промяната в поведението за обществена трансформация".
2. Запознайте участниците с метода METAPLAN, като използвате кратка презентация, базирана на брошура 2 - Инструмент 1.
3. Започнете разговор за устойчивото индивидуално поведение. Обърнете се към Ръководство 3 - Инструмент 1, което може да бъде предоставено на участниците във физически или цифров вид.
4. Създаване на индивидуален принос. Напишете следното изречение: "Първите три промени, които бих обмислил да направя за моя начин на живот, за да стане по-устойчив, са: \_\_\_\_\_"
5. Участниците работят индивидуално, за да довършат изречението, като записват идеите си на картички, листчета или виртуални стикери (mural.com). Участниците могат да напишат толкова идеи, колкото искат, като в зависимост от броя на участниците и групите се предлага минимум 5 и максимум 8. На всяка карта трябва да има само една идея, а за всяко изречение не трябва да се използват

повече от 10 думи. Участниците трябва да бъдат насърчавани да пишат с главни букви, за да бъдат изреченията разбираеми.

- За тази задача трябва да се отделят приблизително 15 минути.

6. Групирайте идеите заедно. Участниците се приканват да сформират групи, повече или по-малко равни по брой на лицата. Те прикрепват картите си към подготвените табла ИЛИ виртуално групират своите "стикери" в онлайн платформата. Всяка група продължава, като определя координатор/говорител на групата. Участниците трябва да организират идеите си в подходящи тематични рубрики. По време на този процес не бива да се правят коментари или критики по предложените идеи, но членовете на групата могат да задават въпроси, за да изяснят разбирането си за какво се отнасят идеите.

- За тази задача трябва да се отделят приблизително 20 минути.

7. Обсъдете представените идеи. Сега групата трябва да обсъди написаното, като хората обяснят причините за своя избор. Групата може също така да подреди по важност идеите и предложенията, за да определи обща визия. Координаторът работи с останалите членове на групата, за да подготви представянето на груповата работа в пленарна зала.

- За тази задача трябва да се отделят приблизително 25 минути.

8. Споделяне на резултатите. Всяка група представя кратки (5-7-минутни) презентации, които дават възможност на пленарната група да разбере общата картина.

След всяка презентация учителят/педагогът/младежкият работник ще насърчи цялата група да обсъди въпросите и решенията, които са споменати по време на всяка презентация. В качеството си на образователна фигура учителят/педагогът/младежкият работник ще може да предложи допълнителни прозрения и факти, да изчисти съмненията и да даде предложения на всяка група.

-

- Приблизително 30 минути, в зависимост от броя на участниците

## Заклучителна сесия

- Какво означава, че "хората страдат от вероятностни предубеждения" по отношение на индивидуалното поведение и изменението на климата?
- Как трябва да се подхожда към хората, за да ги вдъхновим да насърчават по-устойчиво поведение по отношение на околната среда?
- Защо трябва да променим начина, по който използваме транспорта?
- Защо е трудно да се обучават хората да пестят енергия?
- Освен глобалните емисии, кои са другите екологични проблеми, които причинява консумацията на храна от нас?
- Каква промяна в начина на живот бихте обмислили да направите вие самите?

## Очаквани резултати

### Знания

- Екологични и социални въздействия на ежедневиия избор
- Работещи решения и алтернативи за по-устойчив начин на живот
- Техниката Metaplan

### Умения

- Комуникация и участие
- Дебатиране
- Слушане
- Управление на проблеми и решаването им
- Критични умения за решаване на проблеми свързани с околната среда

### Отношения

- Склонност към изслушване на другите
- Мотивация да научите за поведение, съобразено с околната среда



- Насърчаване на уважението към природата
- Чувство за отговорност и перспектива
- Активен интерес и участие в глобален проблем
- Оценяване на устойчивостта
- Насърчаване на колективни действия

### Съвети за фасилитатори/ тренъори/ ментори

- Използвайте светкавични знаци за възражения/различни мнения – светкавица, нарисувана директно върху съответната карта. Светкавиците показват спорните области на дискусиата, в които си струва да се инвестира повече време.
- Използвайте въпроси за предизвикване на взаимодействие – искайте мнения и предложения, дайте възможност на всеки да даде отговор, предизвиквайте участниците и се опитайте да окажете емоционално въздействие
- Винаги давайте времеви ограничения и запазвайте контрол върху дискусиата

### Материали за принтиране

- НАРЪЧНИК 1 – ИНСТРУМЕНТ 1: Индивидите и изменението на климата: Улесняване на промяната в поведението за обществена трансформация
- НАРЪЧНИК 2 – ИНСТРУМЕНТ 1: МЕТАПЛАН
- РЪКОВОДСТВО 3 – ИНСТРУМЕНТ 1: Обсъдете следните теми във връзка с поведението на индивида/домакинството

### Допълнително четиво

- <https://bit.ly/3d0v0CL> – Устойчиво потребителско поведение на европейците: Влиянието на екологичните знания и възприемането на риска върху загрижеността за околната среда и поведенческите намерения
- <https://bit.ly/3AArFjF> – Разработване на поведенчески зелен индекс (BGI): въвеждане на рамка и промяна на поведението

- <https://bit.ly/3wl9r35> – Зелени поведения
- <https://bit.ly/3CmXNbL> – Използване на психологията на навиците за насърчаване на устойчивостта
- <https://bit.ly/3dPr44M> – Обучение за зелени преходи и устойчиво подобрене

## Инструмент 2 – Индивидуално управление на отпадъците: проблеми и решения

### Цели

Основната цел на това занятие е да се предадат знания за отрицателното въздействие на индивидуалните действия върху околната среда и да се възпита отговорност за опазването и поддържането на нашата планета. Крайната цел на този ресурс е да насърчи възрастните от всички възрасти да поемат отговорност за опазването на природната среда чрез етични и устойчиви практики.

Idrisi Cultura e Sviluppo ETS възнамерява да организира един полудневен семинар, на който да покани млади хора, учители и аниматори, интересувани се от екологичната материя (20 души).

Първата стъпка е запознаване с проблема за предотвратяването на отпадъците, като се използва PPT презентация и кратки видеоклипове, за да се стимулира дебат за. Тези материали предлагат ресурс, който може да насочи специалистите в процеса на разглеждане на управлението на отпадъците по отношение на индивидуалното поведение, отнасящо се до ежедневните дейности.

Не на последно място, този инструмент има за цел да предизвика интерес, да стимулира дебати и диалози между участниците и да тренира способността им да мислят критично и да се застъпват за екологични каузи.

Последният раздел ще бъде посветен на практическата дейност за творческо рециклиране, като ще бъдат поканени трима занаятчии/художници, запалени по производството на предмети чрез рециклиране: всеки човек ще опита как да използва материали, които обикновено се считат за боклук, за да създаде художествен продукт.

Крайната амбиция е участниците да пожелаят да повторят тези дебати и да споделят своите теоретични и практически знания в други контексти (т.е. у дома, с приятели, на работа, в класната стая и т.н.).

### Време

180 мин.

### Нужни материали

- Достатъчно пространство за всяка група
- боклуци или материали, от които трябва да се освободите, като хартия, алуминиеви кутии, текстилни изделия и др.
- Инструменти за работа с материали (ножица, клещи, лепило)

- Кофи за рециклиране на евентуални отпадъци

### Методология и техники

Първата част е показване на презентация и гледане на видеоклип за предотвратяването на отпадъците: тя трябва да определи някои отправни точки за аудиторията. Те се насърчават да разсъждават върху относителна, ежедневна ситуация, свързана с управлението на отпадъците, какви са проблемите и възможностите, колко е в техните ръце или в общата национална правна уредба, какво все още може да се подобри и как, кой опит и дейност вече познават. Това първо упражнение ще им позволи да започнат разговор без усилие и лесно да достигнат до целевата тема и включва използването на цифрови бели дъски за създаване на логически карти по отношение на темата.

След това трима фасилитатори ще представят на аудиторията: те са ръчно изработени, художници, които работят с отпадъци и създават нови продукти от отпадъци. Те ще разкажат на обучаемите с какво се занимават на практика, защо са избрали живота и работата си, къде работят, от какви умения се нуждаят и как са ги придобили и т.н.

На следващия етап участниците ще бъдат разделени на малки групи, които ще работят заедно под ръководството на фасилитаторите върху производството на някои материали от отпадъци или продукти, които Идриси ще предостави или самата публика ще донесе на семинара. Тази стъпка ще изисква сътрудничество, принос и внимание от страна на всеки участник. Целта на тази дейност е всеки обучаем да придобие нови знания и да разбере въздействието, което простите, на пръв поглед тривиални, ежедневни дейности, свързани с управлението на отпадъците и творческото рециклиране, могат да окажат върху околната среда.

На този етап възпитателят/обучителят/фасилитаторът/наставникът ще се намесва в груповите дискусии, за да предоставя необходимата информация, когато това се изисква, да предлага информация, която може да помогне на всеки екип да има задълбочено разбиране на въпроса и да му позволи последователно да предоставя на голямата група ценни знания.

Принуждаването на обучаемите да работят в групи не е от случайност или удобство. Този метод носи няколко предимства за групата като цяло и за всеки отделен човек:

- Тя позволява на участниците да оспорят предположенията си и да се противопоставят на собствените си предположения. Това ще насърчи критичното мислене и размисъл, като същевременно ще наложи комуникационни умения.



- То може да създаде атмосфера, която позволява на всеки да усъвършенства разбирането си за концепции и практики чрез дискусии и обяснения. Ученето остава основната водеща роля на тази сесия.
- Тя може да насърчи отговорността – когато споделят своите знания и навици относно индивидуалното управление на отпадъците, останалите компоненти на групата може да искат да накарат някого да се замисли за своите негативни действия
- То обогатява участниците – не само с нови знания – но и с нови практики и идеи и за собствения им живот.

В последната стъпка преди представянето пред цялата група участниците ще трябва да обобщат информацията и да формулират инфографики, с които да споделят с останалите участници това, до което са стигнали. През това време преподавателят/обучителят/фасилитаторът/наставникът може да се ограничи до наблюдение, но ще остане на разположение за всеки въпрос или нужда.

Сесията може да се счита за успешна, когато всички:

- Имат нови знания
- Са споделили мисли и идеи
- Са се опитали да предложат решения
- Са се вдъхновили да променят нещо в себе си
- Задали са поне един въпрос
- Признават, че един или повече от техните навици имат отрицателно въздействие върху околната среда

Тази сесия може да бъде мощен теоретичен и практически инструмент за лична и общностна промяна, която може да окаже положително въздействие върху околната среда.

### Подготовка

Фасилитаторът трябва да е запознат и достатъчно информиран по следните теми:

- Процесът на производство на хартия и свързаните с него въздействия върху околната среда

- Статистика и практики, свързани с производството, потреблението и рециклирането на хартия
- Практики, които могат да помогнат за намаляване на използването на хартия
- Процесът на производство на пластмаса и свързаните с него въздействия върху околната среда
- Статистически данни и практики, свързани с производството, потреблението и рециклирането на пластмаса
- Практики, които могат да помогнат за намаляване на употребата на пластмаса
- Ефекти върху околната среда, свързани с отпадъците от градските райони
- Статистически данни и практики, свързани с отпадъците в градовете
- Източници на замърсяване на водните пътища
- Практики, които могат да помогнат за намаляване на градския отток
- Как функционират депата за отпадъци и какъв е ефектът от натрупването на отпадъци върху околната среда
- Статистика и практики, свързани с депата за отпадъци по света
- Практики, които могат да допринесат за намаляване на броя на депонираните предмети
- Понятие за незаконно изхвърляне на отпадъци и свързаните с него последици за околната среда
- Електронни отпадъци: проблеми, статистика, алтернативи
- Практики, които могат да помогнат за предотвратяване на незаконното изхвърляне на отпадъци

## Инструкции и график на сесията

1. Посрещане на обучаемите.
2. Показване на презентации и видеоклипове.
3. Започване на дебат за това какво е предотвратяването на отпадъци и какво можем да направим, за да променим проблемите.
4. Всяка група споделя и обяснява своята тема и инфографиките си с останалите групи. По време на тази фаза учителят насърчава участието, споделянето и любопитството. В края на всяка презентация той ще помоли аудиторията (участниците, които не представят) да изразят дали някоя информация е била напълно нова за тях.
5. По време на сесията учителят ще предлага прозрения по всяка тема и ще насърчава активното слушане и участие. В същото време ще се опитат да осигурят безопасна среда без осъждане.
6. Като група обсъдете необходимостта от намаляване на отпадъците у дома и в общността.
7. Представяне на 3 ръководства като фасилитатори
8. Разделете участниците на 4 работни групи. Групите трябва да са възможно най-близки до еднакви по големина.
9. Възложете на всяка група по един фасилитатор, който да изработи материалите.
10. Всяка група разполага с около 90 минути, за да изработи продукти за рециклиране на материали.

## Заклучителна дискусия

Попитайте следните въпроси на групата:

- Какви промени в обичайното потребителско поведение биха могли да намалят индивидуалните отпадъци и тяхното въздействие върху околната среда?
- Какъв е основният проблем с пластмасовите отпадъци?

- Как петролът представлява основен източник на замърсяване на нашите води?
- Как можем да намалим ефекта от градския отток?
- Защо метанът е проблем и как е свързан с човешките дейности?
- Защо незаконното изхвърляне на отпадъци е проблем и как да го предотвратим?
- Кои три неща чухте за първи път по време на тази сесия?
- Какви са основните емоции, които изпитахте по време на тази сесия?
- Планирате ли да промените нещо в собственото си поведение по отношение на управлението на отпадъците?

## Очаквани резултати

### Знания

- Подходящо и неподходящо управление на отпадъците
- Екологични въпроси
- Взаимозависимост между поведението на индивида и общността и околната среда
- Зависимост на човека от околната среда
- Помислете как и какво можем да използваме за творческо рециклиране

### Умения

- Разбиране на природната среда, нейните ограничения и критични ситуации
- да идентифицират екологични проблеми
- Предприемане на подходящи действия за свеждане до минимум на индивидуалното въздействие върху околната среда
- Използвайте критични умения за решаване на проблеми, свързани с околната среда

- Развиват темперамент за оценка на мерките за опазване на околната среда и тяхното въздействие
- Общуване в малки и големи групи
- Производство на нови продукти от отпадъци

### Отношения

- Разбиране на природната среда, нейните ограничения и критични ситуации
- идентифициране на екологични проблеми
- предприемане на подходящи действия за свеждане до минимум на индивидуалните въздействия върху околната среда
- Използване на критични умения за решаване на екологични проблеми
- да развиват умения за оценка на мерките за опазване на околната среда и тяхното въздействие
- Да общуват в малки и големи групи
- Да произвеждат нови продукти от отпадъци

### Материали за принтиране

#### Инструмент 2

- Презентация за представяне на дебата "Предотвратяване на отпадъците"
- Видеоклип "Предотвратяване на отпадъците"
- Графичен път на логически анализи за личното и социалното поведение
- Видео и снимка на артистична дейност в областта на ръкоделието с отпадъци

### Допълнително четиво

1. <https://www.unescap.org/projects/waste-to-resource> - Бгъл за знания за инициативи за "Отпадъци до ресурси"
2. <https://www2.deloitte.com/uk/en/pages/consumer-business/articles/sustainable-consumer.html> - Как потребители използват устойчивостта



3. <https://supplychain.edf.org/resources/sustainability-101-packaging-waste-the-problem> - Опаковане на отпадъци 101 - проблемът
4. <https://www.conserve-energy-future.com/causes-effects-solutions-illegal-dumping.php> - Нелегално изхвърляне на отпадъци: Причини, ефекти и решения свързани с големи количества отпадък
5. <https://www.theworldcounts.com/stories/paper-waste-facts> - Факти за отпадъци на хартиена основа
6. <https://www.recyclingtoday.com/article/europe-cepi-paper-recycling-use-sustainability-2021/> - Смяна в използването на хартия
7. [https://environment.ec.europa.eu/topics/plastics/single-use-plastics\\_en](https://environment.ec.europa.eu/topics/plastics/single-use-plastics_en) - Еднократна пластмаса
8. <https://www.globalcitizen.org/en/content/effects-of-plastic-pollution-facts-you-should-know/> - 12 факта за замърсяване с пластмаса, показващи че трябва да правим повече
9. <https://www.greenmatters.com/p/how-plastic-made> - Plastic: Пластмаса - как се произвежда и защо не е добър материал
10. <https://www.sailsquare.com/blog/guides/urban-sites-responsible-for-80-of-the-waste-in-the-oceans/> - Градове: Отговорни за 80% от отпадъците в океаните
11. <https://oceanconservancy.org/trash-free-seas/plastics-in-the-ocean/urban-ocean/> - Пластмаса в океана

## Инструмент 3 – Споделете повече

### Цели

Целта на тази сесия е участниците да придобият задълбочено разбиране за поне един екологичен проблем и да научат как да планират и създадат онлайн кампания, за да накарат повече хора да бъдат информирани и лично ангажирани с въпроса.

### Време

3 до 4 часа, в зависимост от броя участници

### Нужни материали

Компютри, достъп до интернет, пространство

### Методология и техники

Участниците ще работят поотделно и в групи, за да проучат проблемите на околната среда. Те ще проучват, изучават и подбират информация, ще правят мозъчни атаки и ще работят в групи, за да обработват наученото, да си сътрудничат и да споделят идеи.

В края на сесията те ще бъдат напътствани и подпомагани при планирането на онлайн кампания за разпространение на осведоменост и добри практики във връзка с екологичните проблеми.

### Подготовка

Фасилитаторът трябва да бъде информиран за проблемите свързани с околната среда и да бъде подготвен да води сесията.

### Инструкции и график на сесията

1. Фасилитаторът кратко обяснява сесията на участниците:

- Участниците ще проучат екологичен проблем и ще се разделят на групи
- Участниците ще създадат материали за онлайн кампания по екологичен проблем

~ 5 мин.

2. Участниците са разделени на 5 групи. Всяка група получава или избира екологичен проблем и континент измежду следните:

**Проблеми на околната среда:**

- Замърсяване на въздуха
- Замърсяване на водата
- Замърсяване с отпадъци
- Премахване на горите
- Климатични промени и човешки права

**Избор на континенти:**

- Северна Америка
- Южна Америка
- Европа
- Африка
- Азия

~ 5 минути

3. След като решат кой екологичен проблем ще изследват, участниците ще използват интернет, за да проучат темата си. Фасилитаторът трябва да насърчи всички да проучат различни аспекти на проблема, включително неговите причини, история, заинтересовани страни и настоящи или потенциални решения на проблема. Фасилитаторът следва да определи времеви лимит от 40 минути. Първите 10 минути участниците трябва да отделят за организиране на ролята на всеки член на екипа в проучването. Следващите 30 минути трябва да бъдат посветени на проучването.

~40 минути

4. Преди следващата фаза фасилитаторът следва да насърчи обсъждането на резултатите от работата на всяка група. Попитайте участниците какво се е открило по време на тяхното проучване. Преди да пристъпите към дискусията, дайте от 5 минути на членовете на екипа да обсъдят помежду си.

~30 минути

След като обсъдите констатациите на всяка група, помолете участниците да определят три конкретни действия, които биха могли да бъдат предприети, за да помогнат за решаването на екологичния проблем, с който са се занимавали. Възможно е да е непосилно да се мисли за проблема в глобален мащаб, затова насърчете участниците да

помислят какво могат да направят индивидуално, в домовете си, в училищата или на работните си места.

~ 10 минути

5. След като участниците вземат решение за действията, които да предприемат за екологичните проблеми, помолете ги да проведат мозъчна атака за начините, по които могат да насърчат други хора в своята общност да научат за екологичния проблем и да предприемат това действие. Насърчете участниците да бъдат креативни по отношение на кампанията си и да опитат нещо ново, за да разпространят информацията! Идеите включват:

Създаване на стенопис

Представяне на резултатите от изследването пред публика и провеждане на дискусия за решенията

Информирание на общността чрез използване на всички комуникационни канали на вашата организация, включително уебсайтове, социални медии, бюлетини, табла за обяви, листовки и брошури

Използване на самозалепващи се листчета за създаване на стена с ангажименти за предприемане на действия

Изготвяне на плакати и окачването им на място, където ще се виждат

Организиране на събитие за почистване на квартала, за да се съберат боклуците и същевременно да се информират участниците за темата за околната среда

Организиране на парти за размяна на дрехи, играчки, филми и т.н., на което участниците разменят дрехи, играчки, филми и т.н. и се запознават с темата за околната среда

~ 10 минути

6. Използвайте брошура 1 – Инструмент 3 за тази последна дейност. Помолете участниците да създадат стратегия за онлайн кампания за техните екологични проблеми, като използват раздадените материали. Те трябва да работят с информацията, която са научили, и с материалите, които са създали по време на предишните дейности.

Когато всяка група приключи със задачата, всяка от тях трябва да представи своята кампания. В края на всяка презентация публиката трябва да бъде насърчена да открие силните и слабите страни на кампанията на своите колеги.

~90 мин.

## Заклучителна дискусия

Попитайте следните въпроси:

- Какво научихте за екологичния проблем, който проучихте?
- Какви действия ще предприемете по този екологичен проблем? Съществуват ли пречки за предприемането на други действия? Ако да, какви са те?
- Ако осъществите вашата кампания, смятате ли, че тя ще бъде успешна за повишаване на осведомеността или за мотивиране на действия? Защо или защо не?
- Какво се получи добре при проучването на проблема? Какво би могло да се подобри следващия път?
- Какво се получи добре при създаването на кампанията? Какво може да се подобри следващия път?

## Очаквани резултати

### Знания

- проблеми на околната среда
- Структура на онлайн кампании

### Умения

- Критично мислене
- Анализ на информация
- Споделяне на информация

### Отношения

- Насърчаване на поведение, съобразено с околната среда
- Насърчаване на уважението към природата
- Нагласи за опазване на околната среда и застъпничество за нея

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.



- Чувство за отговорност и перспектива
- Активен интерес и участие в глобален проблем

### Съвети за фасилитатори/ментори/треньори

Не забравяйте, че целта на тази дейност не е да преподавате всички аспекти на проблемите на околната среда, а просто да накарате учениците да започнат да разглеждат и мислят по тези въпроси.

### Материали за принтиране

Материал 1 – Инструмент 3

## Инструмент 4 – PhotoVoice: Навиците на потребителите и влиянието им върху околната среда

### Цели

Цел: проучване и повишаване на осведомеността относно навиците на потребителите и тяхното въздействие върху околната среда чрез визуално разказване на истории.

- Да даде възможност на участниците да документират екологични проблеми, свързани с потребителските навици, с помощта на фотографията.
- Анализирайте визуалните разкази, за да разберете основните екологични проблеми.
- Насърчете участниците да развият устойчиви нагласи и поведение.

### Време

4 до 8 часа, в зависимост от броя участници

### Нужни материали

- Фотоапарати или смартфони с качествени камери
- Тефтери и химикалки

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

- Цифрови или печатни насоки за методологията PhotoVoice
- Табла за показване и маркери
- Лаптоп и проектор за презентации (ако е необходимо)

### Методология и техники

Участниците ще работят индивидуално и в групи, за да проучат въздействието на поведението на потребителите върху околната среда. Те ще проучват, изучават и подбират информация, ще провеждат мозъчна атака и ще работят в групи, за да обработват наученото, да си сътрудничат и да споделят идеи.

В края на сесията те ще бъдат напътствани и подпомагани при подготовката на онлайн кампания PhotoVoice за разпространение на осведоменост и добри практики във връзка с това как поведението на потребителите влияе върху околната среда.

### Подготовка

Фасилитаторът трябва предварително да осигури необходимите материали и логистика и да се увери, че участниците са информирани за целта и насоките на дейността PhotoVoice.

### Инструкции и график на сесията

#### 1. Въведение

- Приветствие и дейности за разчупване на леда
- Обяснение на методологията PhotoVoice и нейното значение за разбирането на проблемите на околната среда
- Предоставяне на ясни инструкции за фотодокументацията и груповите дискусии.

~ 30 мин.

#### 2. Фото-документация

- Раздаване на фотоапарати/смартфони на участниците
- Участниците документират екологични проблеми, свързани с потребителските навици в заобикалящата ги среда
- Насърчаване на творчеството и различните гледни точки

~ 2 часа

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

### 3. Групова дискусия и анализ

- Участниците споделят своите снимки и обсъждат историите зад тях
- Групов анализ на общите теми и проблеми, възникващи от снимките
- Определяне на основните причини и потенциалните решения

~2 часа

### 4. Рефлексия и групова презентация:

- Участниците отразяват наученото и преживяното
- Всяка група подготвя кратка презентация, в която обобщава своите констатации и предложени действия

~ 30 мин.

### **Заклучителна сесия**

Попитайте участниците да:

- Разсъждавайте върху прозренията, получени от визуалните разкази на участниците.
- Обсъдете потенциалното въздействие на потребителските навици върху околната среда.
- Подчертайте значението на устойчивия избор и индивидуалната отговорност.

### **Очаквани резултати**

#### **Знания**

- Разбиране на екологичните проблеми, свързани с потребителските навици
- Осъзнаване на взаимовръзката между потребителския избор и въздействието върху околната среда

#### **Умения**

- Умения за фотография и визуално разказване на истории
- Аналитични умения за идентифициране и решаване на екологични проблеми

#### **Отношения**

- Повишена съпричастност към екологичните предизвикателства

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

- Мотивация за възприемане на устойчиви практики в ежедневието

#### Съвети за фасилитатори/треньори/ментори

- Насърчаване на открита и неосъдителна среда за споделяне и обсъждане.
- Насърчавайте активното участие и уважителното изслушване на участниците.
- Осигурявайте насоки и подкрепа на участниците по време на дейността.

#### Материали за принтиране

Материал 1 – Инструмент 4

Материал 2 – Инструмент 4

## Инструмент 5 – LEGO игра: Построй бъдещето, което искаш!

#### Цели

Насърчаване на творческото мислене, решаването на проблеми и сътрудничеството по въпросите на опазването на околната среда чрез практически упражнения по конструиране с LEGO.

- Подобряване на уменията на участниците за решаване на проблеми.
- Насърчаване на творческото мислене и иновативните решения.
- Подобряване на сътрудничеството и комуникацията в екипа

#### Време

4 – 6 часа, в зависимост от броя участници

#### Нужни материали

- Тухлички LEGO и аксесоари за всеки участник
- Бели дъски, маркери и флипчарти

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

- Таймер и звънец за управление на времето
- Бележници и химикалки за участниците
- Цифрови или печатни инструкции и работни листове
- Всякакви специфични комплекти LEGO Serious Play или специални тухлички, ако са необходими

### Методология и техники

Успехът на семинара за сериозни игри с LEGO често зависи от способността на фасилитатора да насочва ефективно участниците и да създава безопасно пространство за творчество и изразяване. LEGO Serious Play (LSP) е фасилитирана методология, която използва тухличките LEGO като средство за творческо мислене, комуникация и решаване на проблеми. Участниците използват своите модели LEGO като метафори, за да разкажат истории. Физическите модели служат като символични изображения, което позволява по-дълбоко вникване и разбиране. Въпреки игривия характер на използването на тухличките LEGO, методологията се приема сериозно. Участниците се насърчават да изследват сложни теми и да се справят с предизвикателства от реалния свят.

### Подготовка

- Подготвяне на залата с маси и столове за участниците
- Уверете се, че има достатъчно комплекти LEGO за всички участници
- Подгответе инструкциите, графика и всички материали за раздаване
- Запознайте се с техниките и методите за фасилитиране на LEGO Serious Play

### Инструкции и програма на сесията

#### 1. Въведение

- Приветствие и дейност за разчупване на леда, за да се създаде положителна атмосфера.
- Кратък преглед на целите и дневния ред на семинара.

~ 15 мин.

#### 2. Разбиране на предизвикателствата на околната среда

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.



- Представяне или обсъждане на въпроси, свързани с околната среда, като например изменението на климата, замърсяването и загубата на биологично разнообразие.

- Сесия с въпроси и отговори за изясняване на съмненията.

~ 30 мин.

### 3. LEGO Дейност: Измислете решения

#### Саморефлексия

- Участниците изграждат индивидуален модел, представящ тяхното разбиране за конкретно екологично предизвикателство.

~ 20 мин

#### Споделено построяване

- Участниците сформират малки групи и обединяват индивидуалните си модели в съвместно представяне на решение.

~ 30 мин

#### Истории и обяснение

- Всяка група представя своя съвместен модел, като обяснява решението и неговото въздействие върху околната среда.

~ 30 мин

#### Последни детайли

- Групите правят подобрения на моделите си въз основа на обратна връзка и дискусии.

~ 20 мин

### 4. Групова дискусия и рефлексия

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

- Улеснено обсъждане на общите теми, иновативните идеи и предизвикателствата, с които се сблъскахте по време на строителните дейности
- Размисъл за значението на творчеството при намирането на устойчиви решения

~ 20 мин

#### 5. Планиране за действия

- Участниците обмислят осъществими стъпки, които могат да предприемат индивидуално или като група, за да допринесат за опазването на околната среда.
- Всеки участник се ангажира с поне една изпълнима стъпка.

~ 20 мин

#### **Заклучителна дискусия**

- Подпомагане на дискусия, в която участниците споделят своите модели LEGO, конструирани въз основа на екологичния проблем, по който са работили, и обясняват значението им.
- Насърчете участниците да обсъдят приликите и разликите в своите творения
- Идентифицирайте ключовите прозрения и теми, възникващи от моделите.

#### **Очаквани резултати**

##### **Знания**

- Разбиране на техники за творческо решаване на проблеми
- Осъзнаване на различните гледни точки в екипа

##### **Умения**

- Подобри умения за комуникация и сътрудничество
- Повишена способност за визуализиране и изразяване на идеи чрез осезаеми модели

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

### **Отношения**

- По-голяма отвореност към различни гледни точки
- Повишена увереност при споделяне и представяне на идеи

### **Съвети за фасилитатори/ тренъори/ ментори**

- Бъдете ентузиазирани и насърчавайте участниците по време на сесията
- Изслушвайте активно участниците и задавайте проучващи въпроси, за да улесните по-задълбочените дискусии
- Адаптирайте дейностите в зависимост от динамиката на групата и нивото на енергия
- Създайте подкрепяща и приобщаваща среда, в която се чуват всички гласове

### **Материали за принтиране**

Материал 1 -Инструмент 5

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.



Co-funded by  
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.